

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Olecku

Adm.0444.1.1.2026
Olecko, 27.02.2026 r.

Raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu oleckiego za 2025 rok

**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku
ul. Wojska Polskiego 13 | 19-400 Olecko
+48 87 520 30 55
adres e-mail: psse.olecko@sanepid.gov.pl
adres e-Doręczeń: AE:PL-87505-28863-VUFRD-30

Spis treści

EPIDEMIOLOGIA	4
HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	18
HIGIENA KOMUNALNA	23
HIGIENA PRACY	28
HIGIENA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU.....	35
PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	40
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	46

Szanowni Państwo,

Przedstawiam „Raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu oleckiego za 2025 rok”.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku realizuje ustawowe zadania w zakresie zdrowia publicznego poprzez bieżące monitorowanie stanu bezpieczeństwa społeczeństwa, analizę gromadzonych danych, reagowanie na zagrożenia i wielokierunkową edukację ludzi w zakresie profilaktyki i kontroli chorób.

W ubiegłym roku podjęliśmy szereg działań wpisujących się w cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Zorganizowaliśmy konferencję pt. „Wczoraj i dziś – wielkie zmiany, nadal poważne wyzwania” z okazji 80-lecia służb sanitarnych w powiecie oleckim, podczas której uczestnicy spotkania dowiedzieli się, że możemy wiele zrobić zanim dotknie nas nowotwór, a przede wszystkim powinniśmy korzystać ze szczepionki przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). Przeprowadziliśmy spotkania z rodzicami w szkołach podstawowych, podczas których zachęcaliśmy do zaszczepienia dzieci p/HPV w ramach „Powszechnego programu bezpłatnych szczepień p/HPV”. Ponadto namawialiśmy do szczepień podczas spotkań z uczniami oraz dorosłymi. Zamieszczaliśmy informacje związane z HPV na stronach <https://www.facebook.com/profile.php?id=100068680946545> oraz <https://www.gov.pl/web/psse-olecko>

Wzięliśmy też udział w przesiewowych badaniach parazytologicznych wśród dzieci w wieku przedszkolnym. Badania są wykonywane na terenie województwa warmińsko-mazurskiego od 2019 r. z przerwą w trakcie pandemii. Ich celem jest poprawa świadomości w zakresie występowania i profilaktyki chorób pasożytniczych, oszacowanie skali zarażeń na terenie województwa warmińsko-mazurskiego oraz umożliwienie podjęcia działań terapeutycznych w przypadku stwierdzenia zarażenia chorobotwórczymi pasożytami. Założenia przeglądu przewidywały przebadanie 10% dzieci w wieku 3-6 lat, tj. ok. 116 przedszkolaków. Ostatecznie udało się pozyskać próby od 132 dzieci. Wytypowane były trzy publiczne przedszkola miejskie i wiejskie w: Olecku, Kowalach Oleckich i Wieliczkach. Próby transportowane były z przedszkoli do akredytowanego laboratorium WSSE w Olsztynie 3 razy w tygodniu przez okres 4 tygodni. Badania wykonywane były trzema metodami pozwalającymi na wykrycie różnych pasożytów, w tym metodą PCR. Koszt rynkowy takiego kompleksowego badania to ok. 1000 zł. Działania PSSE w Olecku miały na celu zapewnienie rzetelności wypełniania dokumentacji oraz zapewnienie jak największej ilości materiału do badań dla zagwarantowania wiarygodności oraz precyzji wyników diagnostycznych. Przeprowadziliśmy zajęcia edukacyjne dla rodziców, przekazaliśmy im materiały do badań oraz broszury informacyjne, a dzieciom kolorowanki. Po zakończeniu przeglądu każdy rodzic otrzymał wyniki badań swojego dziecka, a dyrektorzy przedszkoli i PSSE w Olecku dostali opracowane wyniki badań przedstawione w formie zbiorczych zestawień. Dodatkowo przekazaliśmy placówkom pisma informacyjno-edukacyjne dotyczące działań profilaktycznych, które należy wdrożyć, aby zapobiec rozprzestrzenianiu się pasożytów, a dla przedszkolaków zorganizowaliśmy zajęcia edukacyjne w powyższym temacie.

Raport stanowi kompendium wiedzy na temat wszystkich działań PSSE w Olecku. Zachęcam Państwa do jego analizy oraz śledzenia naszej bieżącej działalności w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej.

Z wyrazami szacunku

Katarzyna Dryl-Nerkowska

Państwowy Powiatowy

Inspektor Sanitarny

w Olecku

/dokument podpisany podpisem elektronicznym/

EPIDEMIOLOGIA

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku w 2025 r. kontynuowała wielokierunkową działalność w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych. Obejmowała ona zarówno działania skierowane na populację ogólną, jak również na zagadnienia specjalne, takie jak zapewnienie bezpieczeństwa pacjentów poprzez nadzorowanie warunków sanitarno-higienicznych podmiotów leczniczych. Prowadzono również działania mające na celu podniesienie świadomości społecznej na temat korzyści wynikających ze szczepień ochronnych.

Rejestrację zgłaszanych przypadków zachorowań prowadzono zgodnie z definicjami chorób przyjętymi w Unii Europejskiej. Oceny sytuacji chorób zakaźnych w powiecie dokonano na podstawie zgłoszonych i zarejestrowanych zakażeń i chorób zakaźnych zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Analizie poddano wybrane jednostki chorobowe, które stanowiły problem epidemiologiczny i były monitorowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych powiatu oleckiego

Choroby zakaźne, pomimo ogromnego postępu medycyny, wprowadzenia masowych szczepień ochronnych, stosowania środków dezynfekcyjnych, wdrażania procedur przeciwepidemicznych w placówkach służby zdrowia, stanowią ciągle problem medyczny, społeczny i epidemiczny. Są głównym zagadnieniem zdrowia publicznego, stąd zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych i pasożytniczych jest jednym z naczelných zadań realizowanych przez państwową inspekcję sanitarną.

W ciągu ubiegłego roku pracownicy PSSE w Olecku prowadzili intensywne działania informacyjne dotyczące chorób zakaźnych oraz skuteczności i bezpieczeństwa szczepień przeciw grypie, krztuścowi, HPV, przekazywali zalecenia oraz podstawowe zasady zapobiegawcze, do publicznej wiadomości przekazywane były wszelkie informacje i wytyczne Światowej Organizacji Zdrowia, Ministra Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego. Sprawdzano także przestrzeganie zaleceń i procedur Głównego Inspektora Sanitarnego, stan zaopatrzenia w środki ochrony indywidualnej personelu, zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne przez podmioty lecznicze.

W roku sprawozdawczym do PSSE w Olecku zgłoszono 625 zachorowań na choroby zakaźne. Wskazana liczba dotyczy wyłącznie przypadków chorób zgłoszonych przez podmioty lecznicze, co pozwala przypuszczać, że rzeczywista liczba zachorowań na choroby zakaźne po uwzględnieniu przypadków niezdiagnozowanych oraz niezgłoszonych, jest znacznie wyższa.

Ostre infekcje układu oddechowego (COVID-19, grypa)

Ostre infekcje układu oddechowego to grupa chorób zakaźnych wyróżniona ze względu na podobieństwo objawów klinicznych, nagłe występowanie objawów oraz krótkotrwałość (kilku-, kilkunastodniowy), najczęściej samoograniczający się przebieg. Infekcje te występują cały rok, ale wykazują wyraźną sezonowość, będąc w okresie jesienno-zimowym przyczyną corocznych epidemicznych wzrostów zachorowań, które poza konsekwencjami zdrowotnymi są też przyczyną znacznego obciążenia opieki zdrowotnej. Dominującą przyczyną zachorowań są wirusy, przede wszystkim wirusy grypy typu A i B, SARS-CoV-2 oraz RSV.

W latach 2024-2025 zaobserwowano w Polsce wzrost liczby przypadków grypy i zakażeń RSV w porównaniu do lat 2021-2022, kiedy pandemia COVID-19 spowodowała spadek liczby zachorowań na inne choroby wirusowe. W miarę rozluźniania restrykcji, liczba przypadków grypy oraz innych infekcji wirusowych zaczęła rosnąć, co wskazuje na możliwość dominacji współistniejących epidemii, zwłaszcza w sezonie zimowym.

Obecnie zakażenia te występują wspólnie, cechując się sezonową aktywnością, a zakazić się można trzema wirusami jednocześnie. Choć liczba przypadków spadła w porównaniu do lat poprzednich, to nadal występują zakażenia, a wirusy mogą mutować, co wciąż stwarza ryzyko dalszych fal epidemicznych.

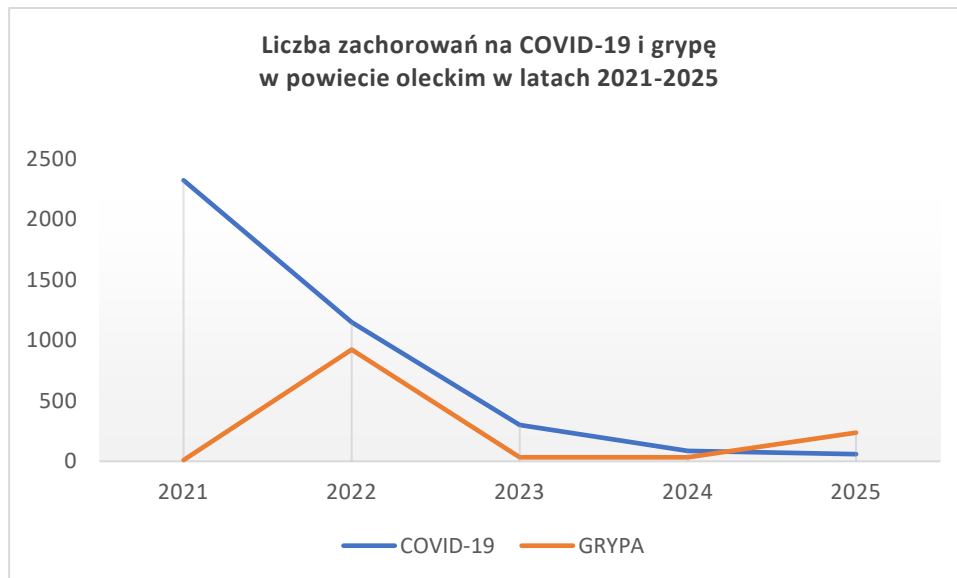
W Polsce przyjmuje się, że sezon epidemiczny trwa od października do maja, wyraźny wzrost infekcji widoczny jest z reguły już od początku września u dzieci i młodzieży w wieku przedszkolnym i szkolnym (w poszczególnych sezonach ten okres może się nieznacznie różnić).

■ COVID-19

W powiecie oleckim w 2025 r. zaobserwowano spadek zachorowań na COVID-19. Zarejestrowano 59 potwierdzonych przypadków (zapadalność wyniosła 186,9/100 tys. mieszkańców - dotyczy wirusa zidentyfikowanego), w 2024 r. zarejestrowano 85 potwierdzonych zachorowań (zapadalność 266,8/100 tys.).

■ Zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę

W roku 2025 zanotowano 238 podejrzeń i zachorowań na grypę oraz schorzenia grypopodobne, co dało zapadalność na poziomie 754,5/100 tys. - znacznie wyższą niż w roku poprzednim - 106,7/100 tys (34 podejrzania i zachorowania na grypę oraz schorzenia grypopodobne).

Aktualne dane naukowe jednoznacznie wskazują, że najskuteczniejszą i najbardziej efektywną metodą ograniczania transmisji wirusów, redukcji ciężkiego przebiegu choroby oraz zmniejszania śmiertelności pozostają profilaktyczne szczepienia ochronne przeciw grypie i COVID-19.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W 2025 r. zarejestrowano 5 zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami **Salmonella Enteritidis**. Zapadalność wyniosła 15,8/100 tys. mieszkańców. W stosunku do roku poprzedniego zaobserwowano wzrost: w 2024 r. - 2 przypadki (zapadalność 6,2/100 tys.).

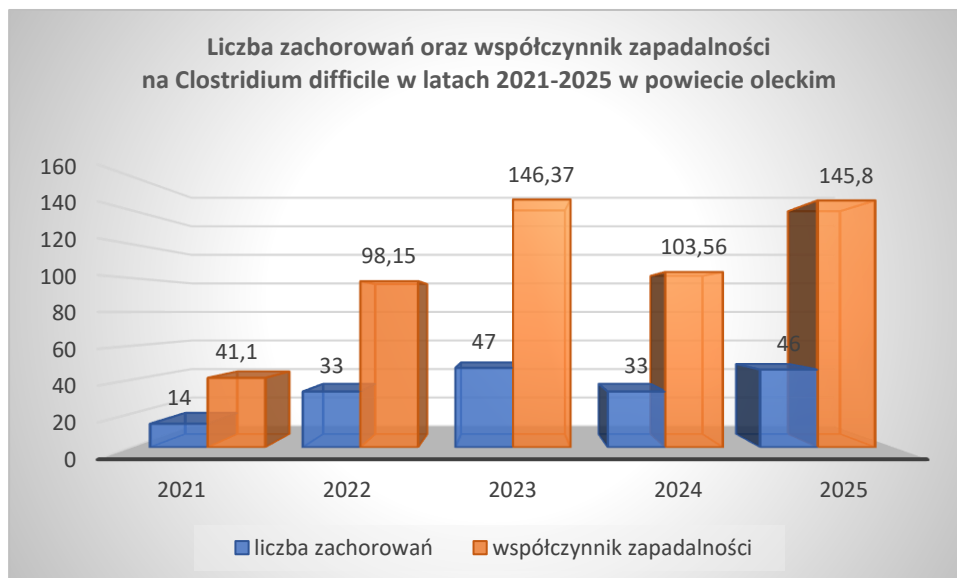
Spadek w stosunku do roku poprzedniego odnotowano wśród zakażeń pokarmowych o etiologii **wirusowej**. W roku 2025 zarejestrowano 13 zachorowań z zapadalnością na poziomie 41,2/100 tys. mieszkańców, natomiast w roku 2024 zarejestrowano 23 przypadki z zapadalnością 72,1/100 tys.

Rotawirusy odpowiedzialne były za 6 zakażeń wirusowych (zapadalność 19/100 tys.), a w roku 2024 - 14 zachorowań (zapadalność - 43,9/100 tys.). Należy wiedzieć, że rotawirusy są najczęstszym powodem ostrych biegunek zakaźnych u dzieci do 5 roku życia. Praktycznie każde dziecko je przechodzi chociaż raz, a niektóre - wielokrotnie. Zakażenie u najmłodsze dzieci może prowadzić do śmierci. Przeciw rotawirusom są dostępne szczepionki, które chronią przed ciężką biegunką wymagającą hospitalizacji.

W kategorii **biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu** zgłoszono 5 przypadków (zapadalność 15,8/100 tys.), w roku 2024 - 3 (zapadalność 9,4/100 tys.).

W kategorii **inne bakteryjne zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe** w 2025 r. zarejestrowano 51 zachorowań (zapadalność 161,7/100 tys.), w roku 2024 - 34 zachorowania (zapadalność 106,7/100 tys.).

90 % zakażeń (46 z 51) przypadków wywołanych było przez **Clostridium difficile** - bakterię beztlenową występującą powszechnie w środowisku naturalnym, a także w przewodzie pokarmowym niektórych gatunków zwierząt. U osób dorosłych laseczki mogą powodować łagodne biegunki oraz ciężkie zapalenia jelita grubego. Czynnikiem ryzyka zakażenia tym patogenem jest zaawansowany wiek, hospitalizacja oraz długotrwała antybiotykoterapia pacjenta, zwłaszcza antybiotykami o szerokim spektrum działania. Aż 95,6 % zachorowań z powodu Clostridium difficile w powiecie oleckim dotyczyło pacjentów powyżej 60 roku życia.

W sezonie letnim ubiegłego roku odnotowano 1 **ognisko choroby przenoszonej drogą pokarmową** wśród uczestników 2 obozów sportowych, które stacjonowały w jednym obiekcie. Na obozach przebywało łącznie 110 osób, w tym 42 dzieci do lat 10, dzieci powyżej 10 lat – 61 oraz 7 wychowawców. Ogółem zachorowało 15 osób (13 dzieci, 2 osoby dorosłe). Zaobserwowane objawy chorobowe to: wymioty, nudności, bóle brzucha i osłabienie. Z powodu złego samopoczucia wychowawcy zgłosili się do szpitala, gdzie zostali zaopiekowani, podane zostały wlewy dożylnie celem nawodnienia. Po kilku godzinach opuścili izbę przyjęć. Troje dzieci zostało zbadanych przez lekarza szpitala, który stwierdził brak podstaw do hospitalizacji. Dzieci otrzymały skierowanie do POZ w miejscu zamieszkania. Łącznie narażonych na zachorowanie były 123 osoby, nikt nie został hospitalizowany.

Informacja o zachorowaniu wpłynęła do PSSE w Olecku w momencie wykwaterowania i wyjazdu obu grup. W związku z powyższym PPIS w Olecku przekazał telefonicznie do właściwych terytorialnie PSSE informacje na temat podejrzenia ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową.

Oba turnusy były kontrolowane przez PSSE w Olecku, w trakcie kontroli nie zgłaszano przypadków zachorowań.

Podczas dochodzenia epidemiologicznego stwierdzono, że zakład żywienia zbiorowego prowadzi działalność zgodnie z wydaną decyzją PPIS w Olecku o zatwierdzeniu zakładu w zakresie prowadzenia działalności gastronomicznej opartej na daniach przygotowywanych od surowca do gotowej do spożycia potrawy na potrzeby własnego zakładu i w systemie cateringowym. W dniu kontroli bieżący stan techniczno-sanitarny, czystość pomieszczeń zakładu oraz wyposażenia i sprzętu produkcyjnego nie budziły zastrzeżeń. Zatrudniony personel nie zgłaszał objawów chorobowych. Przeprowadzono wyrwykową kontrolę wybranych losowo surowców pod kątem terminów przydatności do spożycia i dat minimalnej trwałości. Nie stwierdzono środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości. W zakładzie przechowywanie surowców i wyrobów gotowych było prawidłowe, z zachowaniem segregacji asortymentowej, zgodne z zaleceniami producentów i warunkami temperaturowymi.

W związku z podejrzeniem zatrucia pokarmowego w zakładzie pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych 10 próbek kontrolnych posiłków i 10 wymazów czystościowych oraz 2 próby wody do badań mikrobiologicznych. Właścicielowi obiektu przekazano

instrukcję, aby zapewnić dzieciom stały dostęp do wody pitnej, płynów do mycia i dezynfekcji rąk (z uwzględnieniem środków o działaniu wiruso- i bakteriobójczym) oraz o konieczności zgłaszania do PSSE w Olecku ewentualnych przypadków zachorowań wśród uczestników wypoczynku.

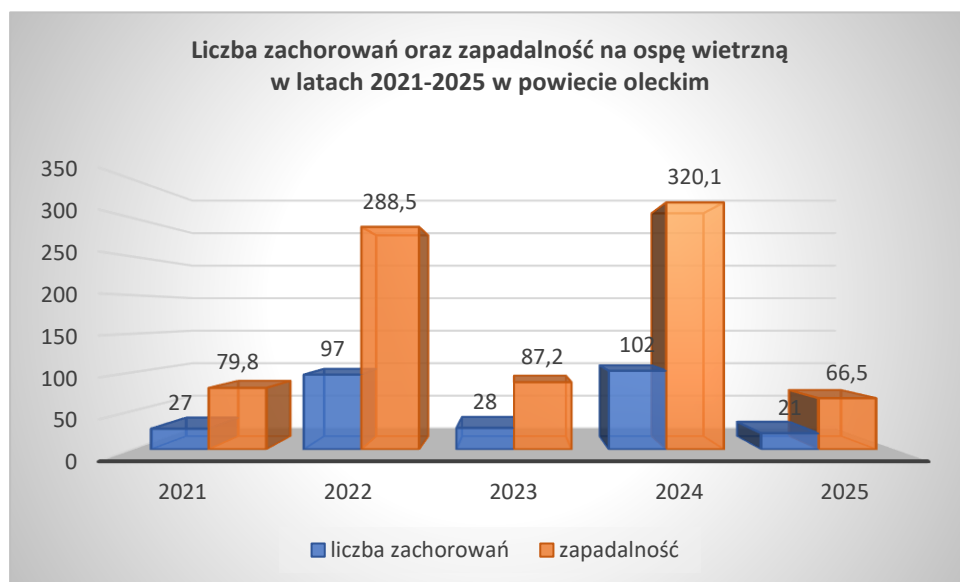
Po otrzymaniu sprawozdań z badań stwierdzono, że jakość wody odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) w zakresie parametrów: ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C, liczba bakterii grupy coli, liczba Escherichia coli, liczba enterokoków. Zakwestionowano jedną próbkę kontrolną posiłku ze względu na obecność gronkowców koagulazododatnich oraz 5 wymazów sanitarnych ze względu na obecność gronkowców i liczby drobnoustrojów. W związku z powyższym wydano zalecenia dotyczące przeanalizowania procesów mycia i dezynfekcji rąk personelu przygotowującego posiłki oraz sprzętu celem wyeliminowania zagrożeń mikrobiologicznych, przeprowadzenie szkolenia pracowników w ww. zakresie oraz przeprowadzenie powtórnych badań laboratoryjnych.

Choroby wieku dziecięcego

■ Ospa wietrzna

Ospa wietrzna jest ostrą chorobą zakaźną wywołaną przez wirus ospy wietrznej i półpaśca. Jest jedną z najbardziej zaraźliwych chorób zakaźnych. Najczęstszym źródłem zakażenia jest bezpośredni kontakt z chorym lub droga kropelkowa. Zakażenie szerzy się także przez kontakt z przedmiotami zanieczyszczonymi wydzielinami z dróg oddechowych chorej osoby. W większości przypadków ospa wietrzna przebiega łagodnie, jednak u 2-6% chorych mogą wystąpić groźne powikłania. Do najczęstszych powikłań należą zakażenia bakteryjne skóry, które mogą powodować powstanie szpecących blizn, objawy neurologiczne (zapalenie mózdzku, mózgu, czy opon mózgowo-rdzeniowych) oraz ostra małopłytkowość. Po przechorowaniu ospy wietrznej wirus pozostaje w organizmie w postaci utajonej. W sytuacji spadku odporności dochodzi do rozwoju półpaśca.

W roku 2025 w powiecie oleckim spadła zapadalność na ospę wietrzną: zarejestrowano 21 zachorowań (zapadalność – 66,5/100 tys.), w roku 2024 r. odnotowano 102 przypadki, zapadalność 320,1/100 tys. Większość przypadków, podobnie jak w latach ubiegłych, zarejestrowano wśród dzieci w wieku 2-6 lat.

Przeciw ospie wietrznej jest szczepionka, która zabezpiecza przed objawami i powikłaniami ospy wietrznej na całe życie. Skuteczność szczepionki jest bardzo wysoka, przekracza 95%. Szczepionka podana do 3 dni od ekspozycji jest skuteczna w około 90%.

■ Płonica (szkarlatyna)

Płonica jest ostrą, wysypkową chorobą zakaźną wieku dziecięcego wywoływaną przez paciorkowce z grupy A Streptococcus pyogenes. Bakterie przenoszone są drogą kropelkową, a także poprzez

przedmioty z którymi miała kontakt osoba chora. Najczęściej na szkarlatynę chorują dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym (5-15 lat), choć zdarzają się też zachorowania u osób dorosłych. Nie jest dostępna szczepionka przeciwko płonicy.

Spadek liczby zachorowań na płonice w 2025 r. zarejestrowano 2 zachorowania (zap. 6,3/100 tys. mieszkańców), w 2024 r. – 10 zachorowań (zapadalność 31,4/100 tys. mieszkańców).

Zakażenia krwiopochodne

Wirusowe zapalenie wątroby typu B wywoływane jest przez wirus HBV, który może powodować zakażenia ostre lub przewlekłe. Do zakażenia dochodzi przez kontakt z zakażoną krwią, kontakty seksualne z zakażonymi, poprzez niejałowy ostry sprzęt medyczny (igły i narzędzia chirurgiczne) skażony krwią osoby zakażonej, poprzez dzielenie się sprzętem podczas stosowania narkotyków. Do zakażenia dziecka może też dojść w czasie porodu od zakażonej wcześniej matki. Wirus HBV jest 100 razy bardziej zakaźny niż wirus HIV.

Ogromne znaczenie w zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń krwiopochodnych ma wdrożenie i utrzymanie wysokich standardów higieniczno-sanitarnych w zakładach ochrony zdrowia, jak i w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich i tatuażu, w których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. Przeciw wzv B dostępne są szczepionki. Jest ono obowiązkowe dla wszystkich niemowląt oraz zalecane dla osób dorosłych z grup ryzyka wcześniej niezaszczepionych.

W 2025 r. rozpoznano 4 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu B (zapadalność 12,6/100 tys.).

Nie zarejestrowano przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu C, w roku poprzednim również brak zachorowań.

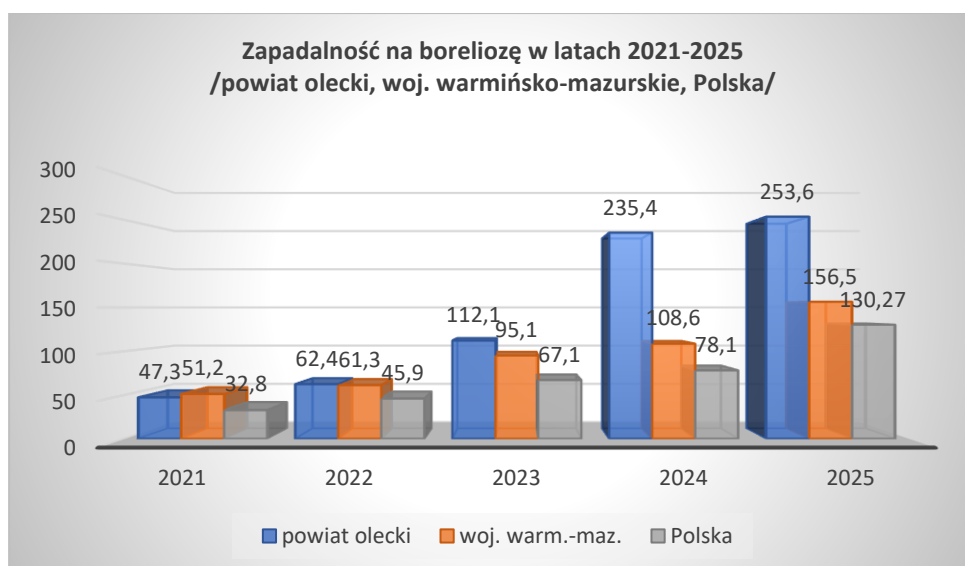
W ubiegłym roku nie odnotowano zachorowań wywołanych przez HIV, w 2024 r. odnotowano 2.

Choroby odkleszczowe

■ Borelioza

Jest to choroba bakteryjna wywoływana przez krętka z rodzaju *Borrelia* i przenosi się na człowieka za pomocą wektora – kleszcza z rodzaju *Ixodes*. Jest chorobą wieloukładową, dlatego może wywoływać objawy ze strony skóry, serca, stawów, jak i układu nerwowego. Szeroki wachlarz możliwych objawów i niespecyficzne objawy ogólne mogą sprawiać problemy diagnostyczne.

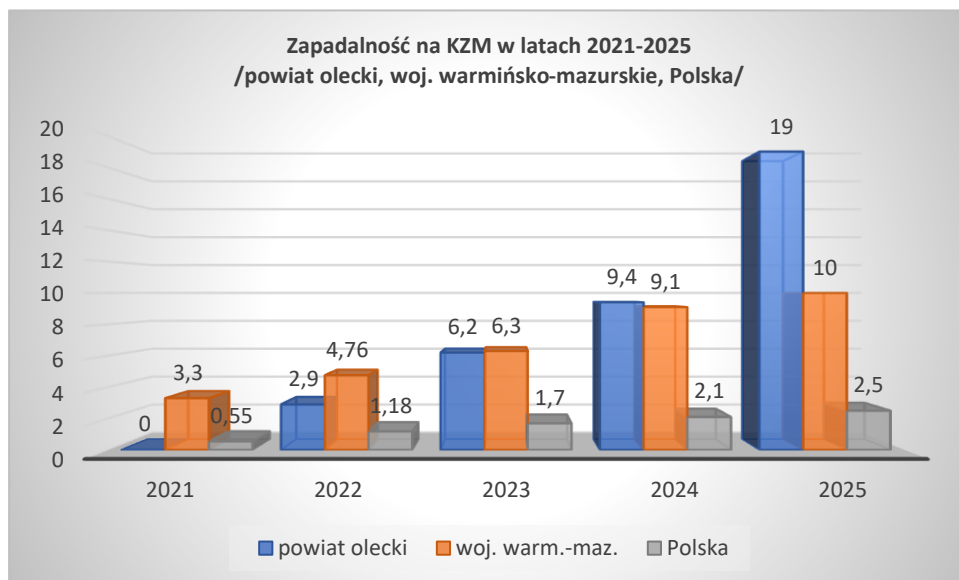
W 2025 r. w powiecie oleckim na boreliozę zachorowało 80 osób, współczynnik zapadalności wynosił 253,6 na 100 tys. mieszkańców. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano wzrost zachorowań: 2024 r. – 75 zachorowań (zapadalność 235,4/100 tys.).

■ Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM)

Jest chorobą wirusową, która często wiąże się z powikłaniami neurologicznymi. Na zachorowanie narażone są bardziej niektóre grupy zawodowe (jak leśnicy, myśliwi, rolnicy, żołnierze, funkcjonariusze straży pożarnej i granicznej), jednak może ona dotknąć także osoby podejmujące aktywność na świeżym powietrzu czy nawet (w mniejszym stopniu) spożywające niepasteryzowane mleko kozie lub krowie.

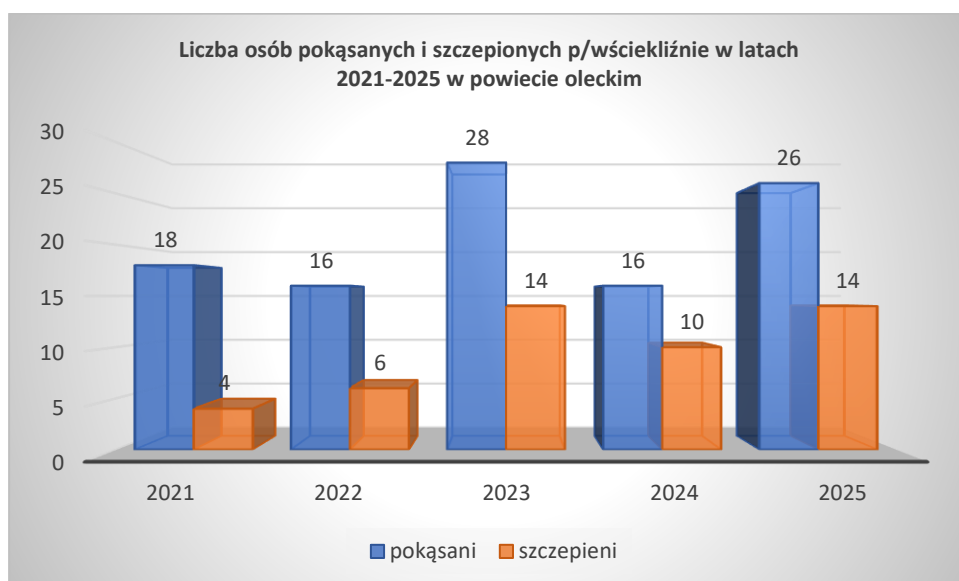
W roku sprawozdawczym odnotowano 6 przypadków kleszczowego zapalenia mózgu (zapadalność 19/100 tys.), w 2024 r. – 3 (zapadalność 9,4/100 tys.).

Spośród chorób odkleszczowych jedynie przeciw KZM są dostępne szczepionki. Podstawowy schemat szczepienia składa się z 3 dawek, po których co 3-5 lat należy przyjmować dawki przypominające. Szczepienie jest skutecznym sposobem przeciwdziałania zachorowaniu. Nie ma leczenia przyczynowego, dlatego postępowanie jest skoncentrowane na łagodzeniu objawów. KZM występuje stosunkowo rzadko, jednak jego konsekwencje są bardzo poważne.

Podstawową zasadą profilaktyki chorób odkleszczowych, poza szczepieniami przeciwko KZM, są działania indywidualne zapewniające ochronę osobistą osób narażonych na ukłucie przez kleszcza. Głównym sposobem zapobiegania zakażeniu tą chorobą jest unikanie ukąszenia kleszcza, odstraszenie kleszczy przy użyciu repelentów oraz jak najszybsze usunięcie w przypadku pogryzienia.

Styczność i narażenie na wściekłość

Wścieklizna jest ostrą wirusową chorobą ośrodkowego układu nerwowego ssaków, dla człowieka śmiertelna. Wirus wścieklizny jest typowym wirusem neurotropowym. Przenoszony jest na człowieka ze śliną chorego zwierzęcia poprzez ugryzienie albo oślinienie uszkodzonej skóry lub błony śluzowej. Jedynym sposobem zapobiegania śmiertelnym skutkom zakażenia jest jak najwcześniejsze wdrożenie szczepień przeciw wściekliznie. Podawane są one profilaktycznie osobom narażonym zawodowo na kontakt ze wściekłymi zwierzętami lub podróżującymi w tereny endemiczne. Stosuje się również szczepienia po narażeniu na kontakt z wirusem.

W roku 2025 w powiecie oleckim odnotowano 26 osób pogryzionych przez zwierzęta, z czego 14 osób zakwalifikowano do szczepień p/wściekliznie, co stanowi wzrost w stosunku do roku poprzedniego (2024 r. - 16 pogryzień).

Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjna

Zakażenia pneumokokowe są wywoływane przez bakterię zwaną pneumokokiem wytwarzającą otoczkę polisacharydową, która warunkuje rozwój określonych objawów. Nawet 60% dzieci uczęszczających do żłobka lub przedszkola może mieć bakterie w nosie i gardle nie mając objawów, ale narażając inne osoby wrażliwe na zakażenie – zjawisko to nazywamy nosicielstwem. Najczęściej pneumokoki wywołują choroby górnych dróg oddechowych, zapalenie gardła, zatok oraz zapalenie oskrzeli. Pneumokoki są najczęstszą przyczyną zapalenia ucha środkowego, które może prowadzić nawet do trwałej głuchoty. Bakterie mogą dostać się do krwi i wywołać zapalenie płuc, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, sepsę (posocnicę). Jeżeli dochodzi do najcięższego scenariusza – zajęcia narządów wewnętrznych (tzw. Inwazyjnej Choroby Pneumokowej) wiele dzieci ma trwałe uszkodzenia narządów, w szczególności mózgu. Zakażenia pneumokokowe są jedną z głównych przyczyn zachorowalności i umieralności dzieci na świecie.

Przeciw pneumokokom dostępne są szczepionki, które chronią przed zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych, sepsą, bakteriami, zapaleniem płuc oraz zapaleniem ucha wywoływanym przez serotypy pneumokoków zawartych w danej szczepionce.

W roku 2025 w powiecie oleckim odnotowano 3 przypadki zachorowania na chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae* (2024 r. – brak zarejestrowanych przypadków).

Gruźlica

Gruźlica jest chorobą zakaźną wywołaną przez bakterie – prątki gruźlicy z grupy *Mycobacterium tuberculosis complex*. Jest chorobą zaraźliwą. Zakażenie zwykle rozprzestrzenia się drogą oddechową. Dzieci najczęściej zakażają się od chorych dorosłych w wyniku kontaktu z chorym wydalającym prątki gruźlicy w ślinie. Najczęściej proces chorobowy obejmuje płuca, ale prątki gruźlicy mogą docierać do wszystkich narządów i tkanek, a w sprzyjających okolicznościach wywołać chorobę, która rozwija się u 5-10% zakażonych prątkami. Gruźlica należy do najczęstszych chorób zakaźnych na świecie. W Polsce szczepienie przeciw gruźlicy jest obowiązkowe, szczepionkę BCG podaje się przed wypisaniem dziecka z oddziału neonatologicznego.

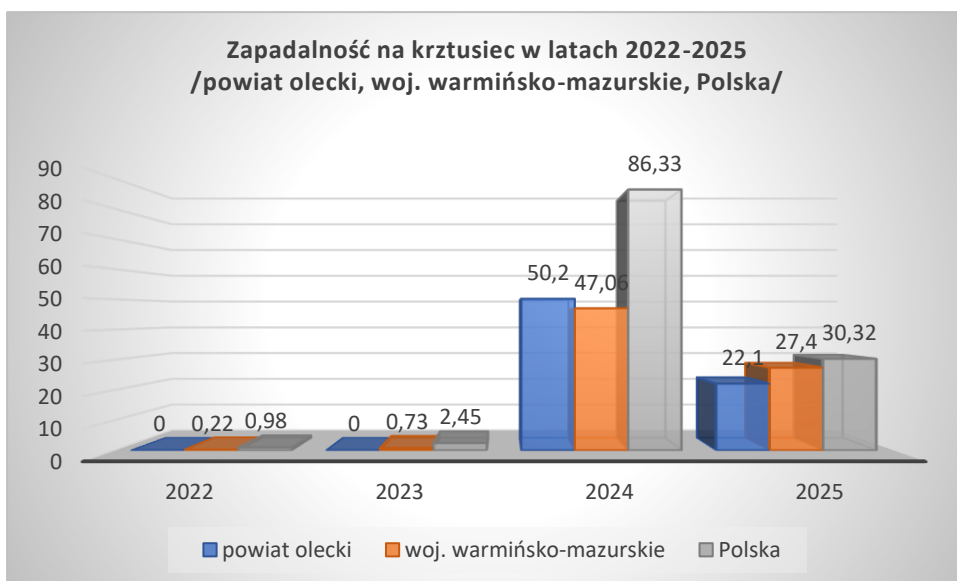
W roku 2025 w powiecie oleckim zanotowano 1 przypadek zachorowania na gruźlicę.

Krztusiec

Krztusiec jest ostrą chorobą dróg oddechowych wywoływaną przez bakterie *Bordetella pertussis* lub *Bordetella parapertussis*. Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową, a jedynym źródłem zakażenia jest chory człowiek. Krztusiec jest chorobą wysoce zaraźliwą, ma wysoki współczynnik reprodukcji, jedna osoba może zarazić od 12 do 17 osób. Charakterystycznym objawem choroby u dzieci jest długotrwałe utrzymujący się napadowy kaszel z wydzieleniem lepkiej plwociny. W przypadku dorosłych zwykle dominuje przewlekły, niecharakterystyczny kaszel, który może utrzymywać się nawet przez 3-miesiące. Zapadalność na krztusiec do lat 60. XX w., przed wprowadzeniem w 1960 r. masowych szczepień profilaktycznych, przekraczała 100 przypadków/100 000 osób (w 1960 r. sięgała 325,5 przypadku/100 000 mieszkańców). Liczba zgonów z powodu krztuśca osiągała wtedy poziom 1000-1400 rocznie.

W 2024 roku odnotowano rekordowy wzrost zachorowań na krztusiec. W powiecie oleckim w 2025 roku zaobserwowano spadek zachorowań na krztusiec, liczba zarejestrowanych przypadków wynosi 7, zapadalność na poziomie 22,1/ 100 tys. mieszkańców, w 2024 r. zarejestrowano 16 przypadków co oznacza zapadalność na poziomie 50,2/ 100 tys. mieszkańców.

Szczepienie dzieci przeciw krztuścowi jest w Polsce obowiązkowe w ramach Programu Szczepień Ochronnych (PSO). Dla utrzymania odporności przeciw krztuścowi zalecane jest również szczepienie przypominające w 19 roku życia oraz dla osób dorosłych co 10 lat.

Sytuację epidemiologiczną w powiecie oleckim w 2025 roku można uznać za stabilną. Należy podkreślić, że wzmacnianie działań profilaktycznych, takich jak promocja szczepień i edukacja zdrowotna, oraz monitorowanie pojawiających się zagrożeń dla zdrowia publicznego, są kluczowe dla ograniczenia rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych.

Tabela Nr 1 Analiza porównawcza zachorowań na choroby zakaźne w latach 2023-2025

Jednostka chorobowa	2025		2024		2023	
	Liczba zachorowań	Zapadalność %	Liczba zachorowań	Zapadalność %	Liczba zachorowań	Zapadalność %
Salmonelozы - zatrucia pokarmowe	5	15,8	2	6,2	4	15,5
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile	46	145,8	33	106,7	47	146,37
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, prawdopodobnie o zakaźnym pochodzeniu	5	15,8	3	9,4	1	3,1
Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	6	19	14	43,9	7	21,8
Wirusowe zakażenia jelitowe inne nieokreślone	4	12,7	1	3,1	1	3,1
Płonica /szkarlatyna/	2	6,3	10	31,4	9	28
Ospa wietrzna	21	66,5	102	320,1	28	87,2
Borelioza	80	253,6	75	235,4	36	112,11
Kleszczowe zapalenie mózgu	6	19	3	9,4	2	6,2
Wirusowe zapalenie opon mózgowych inne, określone i nie określone	1	3,1	1	3,1	-	-
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych inne określone	1	3,1	-	-	-	-
Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae inna określona i nie określona	1	3,1	-	-	1	3,1
Gruźlica	1	3,1	-	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby typu A	-	-	-	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	4	12,6	8	25,1	8	24,9
Wirusowe zapalenie wątroby typu C	-	-	-	-	-	-
Nowo wykryte zakażenia HIV	-	-	2	6,2	4	15,5
Pogryzienia przez zwierzęta	26	8,24	16	50,2	28	87,2
Liczba osób szczepionych p/wścieklicznie	14	44,3	10	31,4	14	43,6
Grypa	238	754,5	34	106,7	34	105,88
COVID-19	59	186,9	85	266,8	301	937,4
Krztusiec	7	22,1	16	50,2	0	0

Ocena stanu sanitarno-higienicznego podmiotów leczniczych w powiecie oleckim

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku w 2025 r. sprawowała nadzór sanitarny nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w ramach realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w tym kontroli warunków higieniczno-sanitarnych, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Celem działań inspekcji sanitarnej w roku sprawozdawczym była przede wszystkim poprawa jakości świadczonych usług medycznych oraz ochrona zdrowia publicznego poprzez prowadzenie edukacji oraz udzielania instruktaży w czasie kontroli.

Pod nadzorem PPIS w Olecku w 2025 r. znajdowały się 44 podmioty lecznicze, w których przeprowadzono 34 kontrole. Prowadzony nadzór sanitarny obejmował ocenę stanu sanitarno-technicznego obiektów, ocenę przeprowadzanych procesów dekontaminacji powierzchni, urządzeń i sprzętu medycznego oraz przestrzeganie procedur p/epidemicznych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na procedurę higieny rąk oraz sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku. W roku 2025 w kontrolowanych obiektach nie stwierdzano uchybień sanitarnych. Stan sanitarno-techniczny podmiotów leczniczych należy określić jako dobry.

W 2025 r. swoją działalność w **szpitalu „Olmedica” sp. z o. o. w Olecku** rozpoczęły dwa oddziały: oddział geriatryczny (od lutego 2025 r.) i oddział rehabilitacji dziennej (od lipca 2025 r.).

Oddział geriatryczny (16 łóżkowy) utworzony na poziomie „1” został wyposażony w nowy sprzęt i aparaturę. Jedno- i dwuosobowe pokoje chorych mają oddzielne pomieszczenia higieniczno-sanitarne. Sale wyposażone są w nowe łóżka sterowane pilotem, z elektryczną regulacją wysokości, nowe szafki przyłóżkowe z regulowanym dodatkowym blatem bocznym, stoliki, taborety, krzeselka łazienkowe i odbiorniki telewizyjne. Pacjenci mają do dyspozycji także pokój dziennego pobytu pełniący jednocześnie funkcję jadalni. Oddział wyposażony został w nowoczesną instalację przyzywową.

Na poziomie „0” został otwarty „Oddział Rehabilitacji Diennej”, który oprócz typowego sprzętu do fizykoterapii i rehabilitacji wyposażony został w nowej generacji aparat do fali uderzeniowej, nowoczesną wannę do suchego masażu membranowego, wysoce zaawansowany robot Luna do rehabilitacji górnych i dolnych partii ciała, urządzenia do masażu wodno-wirowego kończyn górnych, dolnych oraz kręgosłupa.

Prace remontowe prowadzone były także w oddziale położniczo-ginekologicznym. Na trakcie porodowym zamontowano wannę do porodu, odświeżono i pomalowano ściany oraz zainstalowano na ścianach szklane panele dekoracyjne.

W ubiegłym roku prace modernizacyjno-remontowe prowadzone były także w **Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Długoterminowej Olecko Kolonia 4**. W podmiocie leczniczym wymieniono na nowe wszystkie łóżka pacjentów. Każdy oddział wyposażono w łóżko-wannę, na korytarzach zamontowano klimatyzację oraz wymieniono wszystkie drzwi w salach chorych. Zakład wyposażono także w analizator diagnostyczny oraz nowe lodówki farmaceutyczne w gabinetach zabiegowych.

W nadzorowanych obiektach za utrzymanie czystości i porządku odpowiada wydzielony personel sprzątający, zatrudniony w placówce lub właściciel. Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury higieniczne/instrukcje wraz z oświadczeniami pracowników o zapoznaniu się z nimi. Do sprząkania stosowany jest profesjonalny sprzęt i preparaty myjąco-dezynfekujące. Dezynfekcja powierzchni, uwzględniając zakres świadczonych usług, prowadzona jest z zastosowaniem środków o właściwym spektrum działania.

W nadzorowanych podmiotach lecznictwa otwartego, w zależności od zakresu świadczonych usług stosowany jest sprzęt jednorazowy, który po użyciu traktowany jest jako odpad medyczny, oraz sprzęt wielokrotnego użytku. Procesy dekontaminacji powierzchni, sprzętu, skóry prowadzone były przy użyciu odpowiednich preparatów dezynfekcyjnych z zachowaną datą ważności. Procesy dezynfekcji i sterylizacji narzędzi w miejscu udzielania świadczeń medycznych przy użyciu autoklawu przeprowadzane były w 10 gabinetach stomatologicznych. Skuteczność działania autoklawów

podlegała wewnętrznej kontroli chemicznej i biologicznej. Dokumentacja procesu sterylizacji była prowadzona i przedstawiana do wglądu kontrolującemu. W obiektach wykonujących procesy dekontaminacji opracowano i wdrożono procedury postępowania z narzędziami wielokrotnego użycia.

Wszystkie podmioty lecznicze posiadały wystarczającą ilość środków do mycia i dezynfekcji rąk, narzędzi, sprzętu medycznego, powierzchni oraz wystarczającą ilość i dostęp do indywidualnych środków ochrony osobistej (rękawiczki, fartuchy, maseczki). Dezynfekcja sprzętu wielokrotnego użycia prowadzona była w pomieszczeniu udzielania świadczenia w specjalnie do tego celu wydzielonych i opisanych pojemnikach z przykrywą i sitem, dostosowanych do ilości dezynfekowanego sprzętu. Mycie i dezynfekcja narzędzi i sprzętu odbywa się w większości podmiotów w sposób manualny. Niektóre gabinety stomatologiczne posiadają myjki ultradźwiękowe.

Gospodarka odpadami medycznymi odbywała się w sposób prawidłowy. Podmioty wykonujące działalność leczniczą posiadają zawarte umowy z wyspecjalizowaną firmą na odbiór odpadów medycznych. Odpady medyczne w zależności od ich ilości magazynowane są w przeznaczonych do tego celu przenośnych urządzeniach chłodniczych umieszczonych w wydzielonych pomieszczeniach lub w stacjonarnych urządzeniach chłodniczych.

Stan sanitarno-techniczny podmiotów leczniczych jest zadawalający i systematycznie się poprawia. Podmioty zapewniają bezpieczeństwo korzystania ze swoich usług poprzez postępowanie zgodne z opracowanymi procedurami, stosowanie sprzętu jednorazowego oraz prawidłowe postępowanie ze sprzętem wielokrotnego użytku.

W roku sprawozdawczym został otwarty nowy gabinet stomatologiczny wyposażony w aparat rtg do wykonywania zdjęć wewnątrzustnych oraz aparat rtg do badań pantomograficznych i tomograficznych.

Szczepienia ochronne

Działania PIS w zakresie szczepień ochronnych mają na celu ochronę zdrowia publicznego poprzez zapobieganie i kontrolowanie chorób zakaźnych. Zmierzają do osiągnięcia jak najwyższego odsetka zaszczepionej populacji przyczyniając się do obniżenia współczynników zapadalności na niektóre choroby zakaźne. W 2025 r. pod nadzorem PSSE w Olecku znajdowało się 8 Punktów Szczepień, w których przeprowadzono 16 kontroli. Obowiązkowi szczepień podlegało 5884 dzieci i młodzieży w wieku 0–19 lat.

W czasie kontroli podmiotów leczniczych zwracano uwagę na realizację obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych, analizowano stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w ramach szczepień obowiązkowych i zalecanych, analizowano przyczyny odmowy wykonania szczepień oraz kontrolowano przyczyny braku kart szczepień mimo aktywnej deklaracji wyboru świadczeniodawcy. Szczególną uwagę zwracano także na warunki transportu i przechowywania preparatów szczepionkowych (stan techniczny urządzeń chłodniczych, system monitorowania warunków przechowywania szczepionek), prawidłowe dokumentowanie wykonanych szczepień.

Ocenę realizacji Programu Szczepień Ochronnych przeprowadzono w oparciu o dane zawarte w rocznych sprawozdaniach ze szczepień ochronnych MZ-54 za rok 2025, sporządzonych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą w zakresie szczepień ochronnych.

Wykonanie szczepień obowiązkowych w przeciągu ostatnich lat na terenie powiatu oleckiego utrzymuje się na podobnym poziomie z niewielką tendencją spadkową.

W 2025 roku zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych w powiecie oleckim wykonano:

- szczepienia przeciwko gruźlicy – 93,9%;
- szczepienia **pierwotne przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi w pierwszym roku życia - 53,4% (wymagane min. 55 %)**;
- szczepienia pierwotne przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi w drugim roku życia – 43,7%,
szczepienia uzupełniające 51,4%;
- szczepienia pierwotne przeciwko pneumokokom w pierwszym roku życia - 61,9%;
- przeciwko **odrze, śwince i różyczce w drugim roku życia - 86,7 % (wymagane min. 95 %)**;

- przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi w szóstym roku życia - 74,5%;
- przeciwko odrze, śwince i różyczce w szóstym roku życia (szczepienie przypominające) – 72,9 %;
- przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi w 14 roku życia – w 79,2%;
- przeciwko błonicy, tężcowi w 19 roku życia – w 84 %.

Tabela nr 2 Procentowe wykonanie obowiązkowych szczepień ochronnych w rocznikach podlegających szczepieniu w 2025 r. zgodnie z PSO

Szczepienie	Rocznik urodzenia	% wykonania w 2025 r.	Rodzaj szczepienia	Rocznik urodzenia	% wykonania w 2024 r.
BCG	2025	93,9 ↓	Szczepienie noworodkowe	2024	96,7
Szczepienie p/wzw B	2025	46,1 ↑	Szczepienie pierwotne	2024	43,1
		51,4 ↑	Szczepienie uzupełniające		39,8
Błonica Tężec Krzusiec Poliomyelitis	2025	53,4 ↑	Szczepienie pierwotne	2024	50,3
	2024	43,7 ↓	Szczepienie pierwotne	2023	46,6
		51,4 ↑	Szczepienie uzupełniające		47,6
Odra Świnka Różyczka	2024	86,7 ↓	Szczepienie podstawowe	2023	90,6
	2020	23,1 ↑	Szczepienie podstawowe	2019	13,3
	2019	72,9 ↓	Szczepienie przypominające	2018	82,9
Haemophilus influenzae	2025	52,2 ↑	Szczepienie pierwotne	2024	51,4
	2024	43,7 ↓	Szczepienie pierwotne	2023	46,6
	2025	52,2 ↑	Szczepienie uzupełniające	2023	47,6
Streptococcus pneumoniae	2025	61,9 ↑	Szczepienie pierwotne	2024	61,3
	2024	29,3 ↑	Szczepienie pierwotne	2023	19,4
	2024	64,6 ↓	Szczepienie uzupełniające	2023	75,9
DTaP + polio	2020	74,5 ↓	Szczepienie I przypominające	2019	83,3
DTPa 14 r. ż.	2012	79,2 ↓	Szczepienie II przypominające	2011	82,1
Td 19 r. ż.	2007	84,0 ↓	Szczepienie III przypominające	2006	92,2

Wyższy odsetek zaszczepienia w stosunku do roku poprzedniego widoczny jest w szczepieniach: pierwotnych przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis w pierwszym roku życia (w 2025 – 53,6 %, w poprzednim roku – 50,3 %) oraz w szczepieniach uzupełniających w drugim w drugim roku życia (w 2025 – 51,4%, w 2024 – 47,6%), ponadto w szczepieniach przeciwko Haemophilus influenzae pierwotnych (w 2025 - 52,2%, w 2024 – 51,4%) oraz w szczepieniach uzupełniających (w 2025 -52,2%, w 2024 - 47,6%).

Najwyższy spadek wyszczepialności widoczny jest w szczepieniach przeciwko odrze, śwince, różyczce, w szczepieniach podstawowych w drugim roku życia (w 2025 r. – 86,7%, w 2024 – 90,6%); szczepienia przypominające w szóstym roku życia (w 2025 r. – 72,9%, w 2024 – 82,9%).

Szczepienie przeciwko gruźlicy jest jednym z pierwszych preparatów ochronnych podawanych noworodkowi w ciągu doby od urodzenia. I choć jest to podstawowa szczepionka chroniąca, obserwuje się spadek liczby zaszczepionych przeciwko tej chorobie (w 2025 – 93,9%, w 2024 – 96,7%).

Odsetek dzieci i młodzieży w wieku szkolnym zaszczepionych zgodnie z obowiązującym programem szczepień ochronnych od kilku lat ma stałą tendencją spadkową. Niższy odsetek zaszczepienia odnotowano wśród dzieci w 6 roku życia - I dawka przypominająca p/błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis (w 2025 r. – 74,5%, w 2024 r. – 83,3%), w 14 roku życia - II dawka przypominająca p/błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis (w 2025 r. – 79,2%, w 2024 – 82,1%) oraz wśród młodzieży w 19 roku życia – III dawka przypominająca p/błonicy, tężcowi (w 2025 r. – 84%, 2024 – 92,2 %, w roku poprzednim – 92,8%).

Osiągana odporność, zarówno indywidualna jak i populacyjna na choroby objęte Programem Szczepień Ochronnych pozwala ograniczyć zapadalność na choroby zakaźne do minimum. Dla każdej choroby istnieje **próg odporności zbiorowskiej**, zależny od jej zakaźności. Dla **odry** wynosi on **95%**, dla **szczepień pierwotnych p/błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis** wynosi **min. 55%**. Aby zapobiec zachorowaniom na **krztusiec**, odsetek populacji powinien być odporny w **92-94%**. Im więcej ludzi w populacji ma odporność, tym trudniej patogenom znaleźć nowych podatnych gospodarzy. Poza tym wysoka odporność populacyjna chroni tych, którzy nie mogą być zaszczepieni (np. osoby z niedoborami odporności).

Niezależnie od wykonywania szczepień obowiązkowych, personel punktów szczepień propagował także profilaktykę innych chorób zakaźnych poprzez wykonywanie szczepień zalecanych, zarówno dzieciom jak i osobom dorosłym (m. in.: kleszczowe zapalenie mózgu KZM, grypa, wirus brodawczaka ludzkiego HPV, rotawirusy, ospa wietrzna, wirusowe zapalenie wątroby typu A i typu B WZW A i WZW B). Od 1 października 2023 roku osoby przeprowadzające zalecane szczepienie ochronne są zobowiązane do zaraportowania wykonanego szczepienia wraz z informacją o kwalifikacji pacjenta w Elektronicznej Karcie Szczepień.

W roku 2023 Ministerstwo Zdrowia wprowadziło Powszechny program szczepień przeciw HPV, który realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Uzupełnia bezpłatny program szczepień ochronnych dla dzieci i młodzieży o szczepienie, które chroni przed chorobami wywołanymi przez wirus HPV. Od 1 września 2024 roku programem bezpłatnych szczepień przeciw HPV zostały objęte dzieci od 9 roku życia do ukończenia 14 roku życia. Mimo wzmożonych działań promujących, edukacyjnych, informacyjnych skierowanych do rodziców, szczepienia wykonywane były tylko w jednej szkole podstawowej, która wyraziła chęć przystąpienia do programu, uodparniając 8 dzieci. Ponadto szczepienia można było wykonać w każdym punkcie szczepień na terenie powiatu oleckiego. Z magazynu szczepionek PSSE w Olecku w roku 2025 wydano do nadzorowanych POZ 66 dawek preparatu przeciwko wirusowi HPV.

Baza chłodnicza

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olecku znajdują się dwa urządzenia chłodnicze służące do przechowywania preparatów szczepionkowych. W 2025 r. zostało zakupiono jedno urządzenie wraz z agregatem prądotwórczym umożliwiającym zasilanie w przypadku awarii dopływu prądu. Preparaty szczepionkowe posegregowane są według rodzaju, daty ważności, rozmieszczone na półkach w sposób zapewniający przepływ powietrza między półkami. Temperatura w urządzeniach chłodniczych służących do przechowywania preparatów szczepionkowych monitorowana jest przez rejestrator temperatury. System działa w systemie ciągłym przez 7 dni w tygodniu, przez 24 godz. W przypadku przekroczenia progów alarmowych temperatur poniżej 2°C lub powyżej 8°C system wysyła wiadomość SMS.

Niepożądane odczyny poszczepienne

PPIS w Olecku, zgodnie z obowiązującymi przepisami, rejestruje niepożądane odczyny poszczepienne (NOP), zgłaszane przez świadczeniodawców wykonujących szczepienia ochronne. W 2025 r. zarejestrowano 2 niepożądane odczyny poszczepienne: pierwszy łagodny po szczepieniu przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis, drugi poważny – po szczepieniu przeciw HPV. Wystąpienie

niepożądanych objawów poszczepiennych może wynikać z kilku czynników: samego preparatu, niewłaściwego sposobu podania, jak również stanu organizmu w momencie szczepienia oraz jego indywidualnych cech osobniczych.

O skuteczności szczepienia decydują między innymi prawidłowe warunki transportu szczepionek i ich przechowywania w punkcie szczepień. Najważniejsze jest zapewnienie odpowiedniej temperatury przechowywania i transportu preparatów szczepionkowych, tj. temperatury w przedziale od +2°C do +8°C.

Szczepienia ochronne odgrywają kluczową rolę w zapobieganiu chorobom zakaźnym oraz ograniczaniu ich rozprzestrzeniania się w społeczeństwie. Dzięki nim organizm nabywa odporność bez konieczności przechodzenia ciężkiej choroby i jej powikłań. Programy szczepień przyczyniły się do znacznego spadku zachorowań, a w niektórych regionach świata doprowadziły nawet do ich niemal całkowitej eliminacji. Aby zapobiegać nawrotom chorób zakaźnych, konieczny jest wysoki odsetek osób zaszczepionych w populacji. Tylko wtedy możliwe jest utrzymanie odporności zbiorowskiej, która przerywa łańcuch transmisji patogenów i chroni także osoby, które z przyczyn medycznych nie mogą zostać zaszczepione. Spadek poziomu wyszczepienia może prowadzić do ponownego wzrostu zachorowań na takie choroby jak odra czy poliomyelitis. Wysoka akceptacja szczepień ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa zdrowotnego całego społeczeństwa oraz stabilności systemu ochrony zdrowia.

Szczepienia są jednym z najskuteczniejszych i najbezpieczniejszych narzędzi profilaktyki zdrowotnej, mających istotny wpływ na poprawę zdrowia publicznego.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Bieżący nadzór sanitarny w zakresie higieny dzieci i młodzieży to realizacja zadań wynikających z zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tzn. nadzór nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania oraz higieny wypoczynku i rekreacji.

W 2025 r. pod nadzorem PSSE w Olecku znajdowały się 124 placówki:

- placówki stałe - 48,
- placówki sezonowe (turnusy wypoczynku zimowego i letniego) - 76.

W placówkach tych przeprowadzono 96 kontroli (87 kompleksowych, 9 problemowych). Skontrolowano 46 obiektów stałych, przeprowadzając 52 kontrole, oraz 44 turnusy w trakcie akcji wypoczynku.

Kontrole planowane miały na celu ocenę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w stosunku do pomieszczeń i sprzętu używanego w placówkach, utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (w tym e-papierosów), ocenę przygotowania do nowego roku szkolnego 2025/2026 pod kątem zapewnienia właściwych warunków higieniczno-sanitarnych, ocenę dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii oraz ocenę obciążenia uczniów tornistrami/plecakami.

W wyniku kontroli kompleksowych obiektów wydano 9 decyzji zawierających łącznie 16 nakazów, które dotyczyły:

- zapewnienia osłon na 5 punktach świetlnych w holu w niepublicznym zespole szkół;
- zapewnienia mebli edukacyjnych dostosowanych do wysokości ciała uczniów, tj. zgodne z Polską Normą PN-EN 1729-1:2016-02 - Meble - Krzesła i stoły dla instytucji edukacyjnych - Część 1: Wymiary funkcjonalne w niepublicznym zespole szkół;
- zapewnienia właściwej wentylacji w 2 salach zajęć w specjalnym zespole szkół;
- zapewnienia pomieszczenia do realizacji zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, które spełnia wymagania dla pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi w szkole podstawowej;
- zapewnienia pomieszczenia sanitarno-higienicznego odpowiadającego wymaganiom zawartym w § 5 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania w zespole wychowania przedszkolnego;
- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego:
 - podłóg w 6 salach lekcyjnych w budynku zespołu szkół,
 - sufitów w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym oraz na korytarzu w szkole podstawowej,
 - ścian w sali zajęć, w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym dzieci w punkcie przedszkolnym,
 - ścian w sali gimnastycznej, podłogi w sali gimnastycznej oraz drogi prowadzącej do szkoły podstawowej,
 - ścian w korytarzu, w sali zajęć, paneli podłogowych w sali zajęć, schodów zewnętrznych w szkole podstawowej,
 - sufitu i ściany w sali zajęć, ścian w stołówce szkolnej, podłogi w 3 salach lekcyjnych.

Wydano 1 opinię dotyczącą zapewnienia w pomieszczeniach, w których prowadzone są zajęcia w ramach zespołu wychowania przedszkolnego, bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu dzieci. Pomieszczenia zespołu wychowania przedszkolnego zostały przeniesione do innych pomieszczeń w budynku szkoły.

Wydano 9 decyzji zmieniających termin wykonania nakazów, na umotywowane wnioski zainteresowanych. Prolongowane decyzje dotyczyły:

- zapewnienia pomieszczeń do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych spełniających wymagania dla pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi: zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych w szkole podstawowej;

- zastosowania w budynku wielofunkcyjnym (biblioteka, świetlica, stołówka, Zespół Wychowania Przedszkolnego) grzejników c.o. dopuszczonych do montażu w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w szkole podstawowej;
- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego:
 - boksów w szatni w szkole podstawowej;
 - ścian w sali zajęć, w sali gimnastycznej, w szatni klas sportowych, korytarza oraz podłogi na parterze i w bibliotece w szkole podstawowej;
 - paneli podłogowych w sali zajęć w szkole podstawowej;
 - plac wokół budynku w szkole podstawowej;
 - podłogi w salach lekcyjnych w budynku szkoły;
 - drogi prowadzącej do wejścia głównego szkoły oraz do boiska wielofunkcyjnego w zespole szkół.

Wykonano nakazy decyzji administracyjnych z 2025 r. oraz z lat ubiegłych dotyczące:

- zapewnienia osłon na 5 punktach świetlnych w holu głównym w niepublicznym zespole szkół;
- zapewnienia mebli edukacyjnych dostosowanych do wysokości ciała uczniów, tj. zgodne z Polską Normą PN-EN 1729-1:2016-02 - Meble - Krzesła i stoły dla instytucji edukacyjnych - Część 1: Wymiary funkcjonalne w niepublicznym zespole szkół;
- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego sufitów w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym dla osób niepełnosprawnych oraz na korytarzu na I piętrze w szkole podstawowej;
- zapewnienia właściwej wentylacji, tj. odpowiedniej dla pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, w 2 salach zajęć w specjalnym zespole szkół;
- doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego ścianę i sufit w sali zajęć, w części przeznaczonej do zabawy w punkcie przedszkolnym;
- zapewnienia właściwego natężenia oświetlenia elektrycznego, tj. zgodnego z Polską Normą PN-EN12464-1:2022-01 - wersja polska Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach w 13 punktach w szkole podstawowej.

W 2025 r. zmiany w ewidencji nadzorowanych placówek dotyczyły:

- zlikwidowania Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Sokółkach Szkoła Filialna w Stożnem, Stożne 6, 19-420 Kowale Oleckie i Publicznego Punktu Przedszkolnego w Stożnem, Stożne 6, 19-420 Kowale Oleckie;
- przeniesiona pomieszczeń Zespołu Wychowania Przedszkolnego w Babkach Oleckich do innej części budynku Szkoły Podstawowej w Babkach Oleckich.

Badania oświetlenia sztucznego

W jednej ze szkół podstawowych wyegzekwowano nakaz z decyzji administracyjnej z 2024 r. nakazujący zapewnienie właściwego natężenia oświetlenia elektrycznego w 13 punktach.

Podczas kontroli w placówkach sprawdzano, czy dokumenty, jakimi dysponują dyrektorzy, potwierdzają zapewnienie właściwego natężenia oświetlenia elektrycznego w pomieszczeniach placówek.

Dodatkowo również informowano Dyrektorów o obowiązującej nowej normie PN-EN 12464-1:2022-01 – wersja polska, Światło i oświetlenie - Oświetlenie miejsc pracy - Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach.

W związku z obowiązującą nową Polską Normą PN-EN 12464-1 Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach, zawierającą normatyw natężenia oświetlenia elektrycznego 500 lx dla klas lekcyjnych, niektóre ze szkół muszą dostosować oświetlenie do obecnie obowiązujących zaleceń.

Tygodniowy rozkład zajęć szkolnych

W 2025 roku ocenę planów lekcji z punktu widzenia zasad higieny pracy umysłowej przeprowadzono w 110 oddziałach w 10 placówkach. W 8 szkołach (30 oddziałów) stwierdzono nieprawidłowości w zakresie rozkładu zajęć lekcyjnych, co zostało omówione z dyrektorami szkół, zalecono w miarę możliwości, wyeliminowanie nieprawidłowości. Najczęstszą przyczyną okazała się ograniczona dyspozycyjność nauczycieli – praca w kilku placówkach.

Dostosowanie stanowisk szkolnych do wymagań ergonomii

W zakresie oceny dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii skontrolowano 2 placówki, badania przeprowadzono w 23 oddziałach na 353 stanowiskach. W wyniku przeprowadzonej oceny stwierdzono, że w 27 przypadkach stanowiska były niedostosowane.

W niepublicznym zespole szkół wydano decyzję administracyjną nakazującą zapewnienie mebli edukacyjnych dostosowanych do wysokości ciała uczniów, tj. zgodnie z Polską Normą PN-EN 1729-1:2016-02 - Meble - Krzesła i stoły dla instytucji edukacyjnych - Część 1: Wymiary funkcjonalne dla 14 uczniów. Nakaz decyzji został wykonany w terminie.

Dożywianie

Ogółem z posiłków korzystało 1457 dzieci i młodzieży, w tym 313 z posiłków dofinansowywanych. Uczniowie posiłki spożywają w stołówkach szkolnych wyposażonych w stoliki i krzeselka. W 1 placówce posiłki wydawane są w świetlicy wiejskiej, usytuowanej blisko budynku szkoły. Część szkół posiada sklepiki szkolne, automaty do sprzedaży żywności oraz automaty z wodą pitną.

Gospodarowanie substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

Pięć skontrolowanych placówek posiadało substancje chemiczne i ich mieszaniny używane w pracowniach chemicznych. Lekcje odbywają się na zasadzie obserwacji przebiegu reakcji chemicznych wykonywanych przez nauczyciela. Placówki te posiadają aktualne spisy stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin oraz karty charakterystyki. Odczynniki były właściwie oznakowane oraz zabezpieczone w zamykanych szafach lub pomieszczeniach.

Nadzór nad wypoczynkiem zimowym i letnim

Podobnie jak w latach poprzednich wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie powiatu oleckiego organizowany był w oparciu o hotele i ośrodki wypoczynkowe prowadzące działalność przez cały rok, obiekt używany okazjonalnie do wypoczynku oraz w miejscu zamieszkania w formie półkolonii. PPIS sprawuje nadzór nad wypoczynkiem letnim dzieci i młodzieży oceniając przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w stosunku do pomieszczeń i sprzętu używanego na turnusach wypoczynku dzieci i młodzieży, utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości oraz ocena przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (w tym e-papierosów).

W 2025 r. według internetowej bazy wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej, na terenie powiatu oleckiego funkcjonowało 17 turnusów wypoczynku zimowego i 59 turnusów wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży. Z wypoczynku skorzystało ogółem 1683 dzieci i młodzieży (dotyczy turnusów skontrolowanych).

W ramach nadzoru nad wypoczynkiem skontrolowano 44 turnusy. Wszystkie placówki zapewniały ciepłą, bieżącą wodę, dostępność do urządzeń sanitarnych, minimalne wyposażenie pokoi (łóżka, szafy, szafki nocne, półki, wieszaki, stoły i krzesła). W niektórych obiektach widoczna była poprawa warunków dotyczących: wymiany łóżek, materacy, pościeli, odmalowanie ścian. Organizatorzy podczas trwania wypoczynku zapewnili dzieciom i młodzieży bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach.

W ramach nadzoru prowadzono również działalność edukacyjną udzielając instruktażu na temat zasad organizowania wypoczynku, wymogów bezpieczeństwa, higieny pomieszczeń, wyposażenia, racjonalnego żywienia itp.

Opieka medyczna

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami sprawowana jest przez lekarza rodzinnego w zakładach podstawowej opieki zdrowotnej. Wykonywanie świadczeń zdrowotnych przez pielęgniarki odbywa się w szkołach, lecz nie zawsze w szkolnym gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Gabinetem medycznym powinna dysponować każda placówka, gdyż w ustawie Prawo oświatowe prawodawca zawarł zapis, że szkoła publiczna powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Na terenie powiatu oleckiego gabinety funkcjonują w 12 szkołach (SP Nr 1, SP Nr 2, SP Nr 3 i SP Nr 4 w Olecku, SP w Gąskach, SP w

Świątajnie, SP w Kowalach Oleckich, Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wieliczkach, I LO w Olecku, ZSLiZ w Olecku, ZST w Olecku i OSW dla Dzieci Głuchych w Olecku). W pozostałych szkołach pielęgniarki korzystają z pomieszczeń zastępczych, np. pokoi nauczycielskich i pedagogów, sal lekcyjnych - przeważnie są to pomieszczenia bez umywalk. Podczas kontroli stwierdzono, że w 2 placówkach nie zatrudniono pielęgniarki szkolnej. Otrzymano informację, że Dyrektorzy mają trudności ze znalezieniem pielęgniarek, które są gotowe podjąć pracę w ich placówkach. Jedna z placówek znajduje się w gminie wiejskiej, natomiast druga to szkoła specjalna w gminie miejskiej.

Aktywność fizyczna w placówkach

Infrastruktura do uprawiania aktywności fizycznej dzieci i młodzieży w 2025 r. nie uległa zmianom. Z powodu braku infrastruktury do uprawiania aktywności fizycznej w 2 wiejskich szkołach podstawowych, w niepogodne dni zajęcia w-f prowadzone są na korytarzach szkolnych, natomiast w niepublicznym zespole szkół w Olecku w innej placówce. Sala gimnastyczna w 1 szkole podstawowej wiejskiej jest nieużytkowana od kilku lat, z powodu złego stanu sanitarno-technicznego. W 2025 r. wydano decyzję administracyjną mającą na celu naprawę stwierdzonych nieprawidłowości, aby uczniowie ponownie mogli korzystać z infrastruktury do zajęć w-f. W 5 skontrolowanych placówkach niezależnie od posiadanej infrastruktury zajęcia w-f prowadzi się na korytarzach szkolnych.

Na zwiększenie aktywności fizycznej niewątpliwie duży wpływ mają zajęcia prowadzone w Hali Lega – uczniowie przede wszystkim korzystają z hali sportowej i basenu. W 1 szkole podstawowej wiejskiej na placu zabaw wymieniono urządzenia do zabawy i rekreacji na nowe.

Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych

W wyniku przeprowadzanych remontów bieżących stan sanitarno-higieniczny placówek systematycznie ulega poprawie.

W 2025 r. podczas kontroli kompleksowych przeprowadzonych w 43 placówkach nauczania i wychowania stwierdzono, że:

- wszystkie placówki korzystają z wody z wodociągów;
- w 8 stwierdzono brak podłączenia do sieci kanalizacyjnej: korzystają z własnych oczyszczalni ścieków lub zbiornika bezodpływowego; spowodowane to jest brakiem możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej w danej wsi; jedna ze szkół posiada dwa budynki (w jednym jest szambo, w drugim biologiczna oczyszczalnia ścieków);
- wszystkie posiadają ustępy wewnętrzne;
- wszystkie placówki zapewniają dostęp do ciepłej, bieżącej wody;
- zapewniono środki higieny osobistej (mydło, papier toaletowy, ręczniki papierowe lub suszarki do rąk);
- w 3 placówkach odnotowano niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dotyczący niewłaściwego stanu technicznego;
- w 2 placówkach nie zachowano standardów do urządzeń sanitarnych.

Największe zagęszczenie w klasach zauważalne jest w 2 szkołach podstawowych miejskich oraz 1 wiejskiej. Placówki borykają się ze zbyt małą powierzchnią obiektów (zbyt mała liczba i powierzchnia sal dydaktycznych). W 2 szkołach podstawowych miejskich, w klasach I-III, dzieci zaczynają zajęcia na zasadzie dwuzmianowości (mimo to zajęcia kończą się do godziny 15.00).

Brak wentylacji grawitacyjnej stwierdza się w pojedynczych salach lekcyjnych. Wynika to z braku kanałów wentylacyjnych w budynkach, w których występują trudności ze spełnieniem tego wymogu (budynki stare, zabytkowe, czasem przedwojenne).

Tylko nieliczne placówki posiadają wentylację mechaniczną w ustępach ogólnodostępnych i w pomieszczeniach do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i rekreacji. Budynki były budowane przed rokiem 2000. W 1 placówce udało się wyegzekwować wykonanie właściwej wentylacji, tj. odpowiedniej dla pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi w dwóch salach zajęć. Wydano nakaz w związku z przeprowadzeniem przed Dyrektora placówki przebudowy sal zajęć.

W niektórych placówkach nauczania i wychowania widoczna jest poprawa warunków sanitarnych i technicznych. Wykonano kilka większych inwestycji, które dotyczyły: generalnych remontów pomieszczeń wc w 3 placówkach, wymiany źródła ogrzewania, wymiany pokrycia dachowego na jednym z budynków, wymiany rur centralnego ogrzewania pomiędzy budynkami, wymiany orywnowania, obróbek blacharskich, wykonania izolacji pionowej fundamentów budynku internatu oraz zamontowania instalacji odgromowej i wentylacyjnej w umywalni. W niektórych szkołach podstawowych wykonano prace mające na celu dostosowanie pomieszczeń oddziałów „0” do nowych przepisów przeciwpożarowych.

W skontrolowanych placówkach zapewniony jest dojazd do szkół dla dzieci oraz funkcjonują świetlice, zapewniające opiekę dla dzieci. W 2025 r. w skontrolowanych placówkach dowożenie dzieci prowadzone było przez: 11 szkół podstawowych, 1 zespół szkół specjalnych, 1 zespół szkolno-przedszkolny, 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy.

Interwencje

- 1) prośba o interwencję dotycząca wystąpienia wszawicy w jednym z oddziałów szkoły podstawowej miejskiej. Osoba wnosząca interwencję poinformowała, że pomimo podejmowania środków zaradczych u swojego dziecka problem wszawicy powraca. Przeprowadzono rozmowę z Dyrektorem szkoły, który oświadczył, że podejmie wzmożone działania w celu wyeliminowania wszawicy wśród uczniów.
- 2) podanie mieszkańców Olecka dotyczące rzekomego niespełnienia norm sanitarnych w oddziałach przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach podstawowych na terenie gminy Olecko. Po przeprowadzeniu analizy dokumentacji stwierdzono, że w każdej szkole podstawowej znajdującej się na terenie gminy Olecko przeprowadzono kontrolę kompleksową. W niektórych placówkach stwierdzono nieprawidłowości oraz wszczęto postępowania administracyjne, jednak nieprawidłowości nie dotyczyły niezachowania standardów dostępności do urządzeń sanitarnych.

Inne zadania

Dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 2 placówkach. Łącznie badaniu podano 481 uczniów z 27 oddziałów.

W trakcie bieżącej oceny za właściwy stosunek ciężaru plecaka do wagi jego użytkownika przyjęto wartość do 15%, choć metodyka przewidywała również rozpoznanie sytuacji w zakresie do 10%. Po przeprowadzeniu pomiarów stwierdzono, że:

- waga tornistra szkolnego wyniosła do 10% masy ciała ucznia u 277 osób;
- waga tornistra szkolnego wyniosła 10-15% masy ciała ucznia u 166 osób;
- waga tornistra szkolnego wyniosła powyżej 15% masy ciała ucznia u 38 osób.

Wnioski z pomiarów zostały zawarte w protokołach kontroli. Uczniom przekazano ulotki informujące o otrzymanej wadze tornistra, zawierające informacje podpowiadające co zrobić by ją zredukować oraz jak prawidłowo go nosić. Należy zaznaczyć, że w każdej placówce powinno znajdować się miejsce do przechowywania podręczników szkolnych. Jednak pomimo zapewnienia przez Dyrektorów tego typu miejsc (poprzez szafki indywidualne, regały/półki w klasach), uczniowie nie pozostawiają w placówkach zbędnych pomocy dydaktycznych.

W czasie działań kontrolnych prowadzono również wśród dyrektorów, nauczycieli oraz uczniów działania informacyjno-edukacyjne. Dotyczyły one zagadnień takich jak: właściwy dobór tornistra i odpowiedniej jego wagi, ergonomii stanowisk pracy, dostosowania mebli do wymagań antropometrycznych, miejsca na pozostawienie w szkole podręczników i przyborów szkolnych, wszawicy, profilaktyki wad wzroku – aspekt oświetlenia, higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych i przerw, higieny osobistej, dostępu do wody pitnej, wentylacji oraz ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Działania te prowadzone były podczas 52 kontroli, dobierane tematycznie w zależności od placówki.

HIGIENA KOMUNALNA

Zasadniczym zadaniem Sekcji Higieny Komunalnej jest sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem w poszczególnych elementach środowiska bytowania ludzi i obiektach użyteczności publicznej poprzez prowadzenie efektywnej działalności kontrolnej wobec nadzorowanych obiektów, zmierzającej do wyegzekwowania przestrzegania obowiązujących przepisów prawa krajowego i europejskiego.

Głównymi kierunkami działania są:

- Nadzór sanitarny nad zaopatrzeniem ludności w wodę poprzez systematyczne kontrole jakości wody oraz obiektów służących do zaopatrzenia ludności w wodę o odpowiedniej jakości zdrowotnej.
- Nadzór nad jakością zdrowotną wody w kąpieliskach, miejscach wykorzystywanych do kąpieli i basenach kąpielowych.
- Kontynuacja nadzoru sanitarnego nad obiektami użyteczności publicznej. Dążenie do zmniejszenia liczby obiektów o niewłaściwym stanie sanitarno-higienicznym.
- Zapobieganie, likwidacja bądź minimalizacja wszelkich zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku bytowania człowieka.

I. Liczba ludności w powiecie

Powiat olecki obejmuje miasto Olecko oraz gminy Olecko, Kowale Oleckie, Świętajno i Wieliczki. Według danych uzyskanych z urzędów gmin powiatu oleckiego, liczba ludności w powiecie wynosi 30942, w tym:

- w mieście i gminie Olecko – 19935,
- w gminie Kowale Oleckie – 4470,
- w gminie Świętajno – 3592,
- w gminie Wieliczki – 3001.

II. Ogólna charakterystyka nadzorowanego terenu

Powiat olecki ma charakter rolniczo-turystyczny. Zajmuje obszar 874 km². Przemysł jest słabo rozwinięty, co w znacznym stopniu wpływa na walory klimatyczne terenu. Bazę turystyczno-wypoczynkową stanowią gospodarstwa agroturystyczne i pensjonaty na terenach wiejskich, a w mieście 1 hotel i miejsca noclegowe. Zaplecze komunalne dla powiatu tworzą między innymi wodociągi, oczyszczalnie ścieków, stacja przetwarzająca odpady komunalnych, sieć prywatnych przedsiębiorstw świadczących usługi mieszkańcom, zaplecze medyczne. Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się zmniejszanie ilości usług noclegowych i miejsc tymczasowego zakwaterowania. Baza noclegowa typu hotele, pensjonaty, pokoje noclegowe w powiecie oleckim została znacznie zredukowana na rzecz wynajmu długoterminowego, który nie podlega kontroli inspekcji sanitarnej.

Pod nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej PSSE w Olecku znajdują się obiekty z różnych grup PKD. Najliczniejszą stanowią zakłady kosmetyczne i fryzjerskie. W 2025 roku skontrolowano: wodociągi sieciowe, obiekty odnowy biologicznej, hotel, gospodarstwa agroturystyczne oraz inne podmioty świadczące usługi hotelarskie, obiekty sportowe i rekreacyjne, zakłady pogrzebowe, szpital oraz domy pomocy społecznej.

- Liczba obiektów w ewidencji - 161
- Liczba wykonanych kontroli ogółem - 140
- Liczba pobranych próbek do badań laboratoryjnych – 84
- Liczba wykonanych oznaczeń fizycznych - 83
- Liczba wydanych decyzji administracyjnych- 45
- Liczba wydanych decyzji płaćniczych - 4
- Liczba wydanych postanowień - 15 (dotyczyły przewozów/wywozów zwłok/urn z zagranicy, kąpielisk, imprez masowych, środków transportu typu karawan, regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach).
- Liczba wydanych pism interwencyjnych/adnotacji służbowych - 71
- Liczba wydanych ocen jakości wody do spożycia, jakości wody basenowej i kąpieliskowej, ciepłej wody użytkowej - 37

III. Ocena zaopatrzenia ludności w wodę

Zapewnienie wody do picia o odpowiedniej jakości i ilości ma istotne znaczenie dla zdrowia i warunków życia społeczeństwa, a także bezpieczeństwa sanitarnego powiatu.

Woda to składnik niezbędny w codziennym życiu. Spożywanie jej jest nieodłącznym elementem dobrego i prawidłowego funkcjonowania organizmu. Nieodpowiednia jakość wody może ujemnie wpływać na zdrowie ludzkie, obniżać walory smakowe wody, a także powodować szerzenie się chorób wodopochodnych. Nadzór nad jakością wody, z uwagi na jej znaczenie, jest jednym z podstawowych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Realizacja tego nadzoru w roku 2025 polegała na intensywnym, całorocznym monitoringu jakości wody oraz kontroli funkcjonowania systemu zaopatrywania miasta i wsi w wodę, a także współpracy z podmiotami wykonującymi zadania zaopatrzenia ludności w wodę.

W 2025 r. w powiecie oleckim objęto nadzorem 13 urządzeń wodociągowych, które zaopatrywały w wodę ogółem 30252 osoby:

- w gminie i mieście Olecko są 2 wodociągi, które zaopatrywały w wodę 20400 osób,
- w gminie Kowale Oleckie są 4 wodociągi, które zaopatrywały 4243 osoby,
- w gminie Świątajno są 3 wodociągi, które zaopatrywały w wodę 2554 osoby,
- w gminie Wieliczki są 3 wodociągi, które zaopatrywały 3055 osób.

1. Stopień zwodociągowania.

Stopień zwodociągowania ogółem dla terenu powiatu oleckiego na podstawie danych posiadanych przez PPIS w Olecku, otrzymanych z gmin i od administratorów wodociągów wyniósł 98,1 %.

PPIS w Olecku objął monitoringiem 13 urządzeń wodnych:

- wodociągi o wydajności ≤ 100 m³/d (wieś) → 4 urządzenia,
- wodociągi o wydajności 101–1000 m³/d → 8 urządzeń,
- wodociągi o wydajności 1001–10000 m³/d → 1 urządzenie.

2. Wodociągi o wydajności 1001-10000 m³/d

W powiecie oleckim znajduje się 1 wodociąg publiczny - wodociąg Olecko, o produkcji wody wynoszącej 2720,3 m³/d, który dostarczał wodę, odpowiadającą wymaganiom obowiązującego rozporządzenia, do 41 miejscowości. W ciągu roku nie notowano skażeń wody przeznaczonej do spożycia w tym wodociągu. PWiK Sp. z o.o. wywiązywało się z obowiązku badania wody w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z uzgodnionym z PPIS w Olecku harmonogramem poboru prób wody. Łącznie pobrano z tego wodociągu 30 prób wody do badań laboratoryjnych.

3. Wodociągi o wydajności 101-1000 m³/d

W tej grupie znajduje się 8 wodociągów:

- wodociąg Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Olecku o wydajności 400 m³/d,
- wodociąg Kowale Oleckie UG o wydajności 311,5 m³/d, zaopatrujący w wodę 7 miejscowości,
- wodociąg Stożne o wydajności 532 m³/d i zaopatrujący w wodę 24 miejscowości,
- wodociąg Niemsty o wydajności 189,2 m³/d i zaopatrujący w wodę 14 miejscowości,
- wodociąg Niedźwiedzkie o wydajności 366 m³/d, zaopatrujący w wodę 10 miejscowości,
- wodociąg Krupin o wydajności 127,3 m³/d, zaopatrujący w wodę 9 miejscowości,
- wodociąg Świątajno UG o wydajności 147 m³/d, zaopatrujący w wodę 11 miejscowości,
- wodociąg Lenarty o wydajności 101 m³/d, zaopatrujący 3 miejscowości.

W ciągu roku w tej grupie obiektów prowadzono postępowanie administracyjne na złą jakość wody przeznaczonej do spożycia w wodociągu Lenarty (przekroczona ogólna liczba mikroorganizmów).

Właściciel przeprowadził działania naprawcze i doprowadził jakość wody do obowiązujących norm.

4. Wodociągi o wydajności ≤ 100 m³/d

W tej grupie znajdują się 4 urządzenia wodne. Są to niewielkie wodociągi produkujące łącznie 232 m³ wody na dobę, zarządzane przez władze gminne i spółdzielnie:

- wodociąg Świątajno Mazury o wydajności 61 m³/d, zaopatrujący w wodę 2 miejscowości,
- wodociąg Drozdowo o wydajności 36 m³/d, zaopatrujący w wodę 2 miejscowości,
- wodociąg Kowale Oleckie NOWA, o wydajności 68 m³/d, zaopatrujący w wodę 1 miejscowość,
- wodociąg Kleszczewo o wydajności 66,6 m³/d, zaopatrujący w wodę 8 miejscowości.

W ciągu roku właściciele wodociągów prowadzili wewnętrzne kontrole jakości wody zgodnie z ustalonym z PPIS w Olecku harmonogramem poboru prób wody do badań laboratoryjnych.

W 2025 r. z wodociągów nadzorowanych przez PPIS w Olecku w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia pobrano ogółem 69 prób wody. PPIS w Olecku w ciągu roku wydał 37 ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i 2 komunikaty o jakości wody przeznaczonej do spożycia.

5. Imienny wykaz stwierdzonych mikrobiologicznie zanieczyszczeń wody w wodociągach

W 2025 roku PPIS w Olecku stwierdził mikrobiologiczne zanieczyszczenia wody w wodociągach Lenarty zarządzanego przez Prezesa Spółdzielni „Mazury” (przekroczenia ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C).

6. Wykaz miejscowości, w których występują braki wody

Na terenie powiatu oleckiego nie stwierdza się miejscowości, w których występują długoterminowe braki wody.

7. Rozbudowa sieci wodociągowej

Na podstawie informacji uzyskanych z urzędów gmin w 2025 roku w powiecie oleckim rozbudowywano następujące sieci wodociągowe:

1) Gmina Świątajno:

- wodociąg Świątajno UG: dobudowano 46,6 km sieci wodociągowej, podłączono miejscowości Wronki, Jelonek, Pietrasze, Krzywe, Zalesie.

2) Gmina Kowale Oleckie:

- wodociąg Stożne: dobudowano 0,8 km sieci w miejscowości Czukty.

IV. Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli

W sezonie kąpieliskowym 2025 w powiecie oleckim funkcjonowały 2 kąpieliska, zlokalizowane na terenie miasta Olecko. Na podstawie sprawozdań z badań wody powierzchniowej PPIS w Olecku wydał 8 bieżących ocen o przydatności wody do kąpieli i 2 sezonowe oceny jakości wody.

Jakość wody pod względem mikrobiologicznym i fizyko-chemicznym we wszystkich badaniach odpowiadała wymaganiom obowiązującego rozporządzenia. Kąpielisko Szyjka i Kąpielisko Skocznia na koniec sezonu kąpielowego uzyskało ocenę jakości wody doskonałą.

PPIS w Olecku pragnie zwrócić uwagę na sytuacje notorycznego tworzenia miejsc rekreacji wodnej, które powstają bądź istnieją samoczynnie na terenie gmin, a nie posiadają statusu kąpieliska, czy też miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli. W opinii publicznej te tereny funkcjonują jako popularne miejsca wypoczynku wodnego. Takie formy relaksu stwarzają szczególne zagrożenia dla bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających.

W trosce o bezpieczeństwo wypoczynku nad wodą zaplanowano na 2026 r. kontynuację skierowanych do władz miasta i powiatu działań promocyjnych mających na celu utrzymanie istniejących kąpielisk w kolejnych sezonach i otwieranie nowych, określonych przepisami kąpielisk.

V. Woda na pływalni

W powiecie oleckim funkcjonuje pływalnia kryta zarządzana przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Olecku. Właściciel przeprowadzał badanie wody na pływalni zgodnie z ustalonym z PPIS w Olecku harmonogramem poboru prób wody i terminowo dostarczał sprawozdania z badań oraz zamieszczał aktualne wyniki badań z kontroli wody, przy wejściu na pływalnię.

W 2025 roku prowadzono 3 postępowania administracyjne na złą jakość wody basenowej na Pływalni Lega:

- przekroczona ilość chloroformu w niecce jakuzzi,
- wysokie skażenie wody pod prysznicami bakteriami Legionella sp,
- skażenie wody cyrkulacyjnej basenu rekreacyjnego bakteriami Legionella sp.

Biorąc pod uwagę licznie wszczynane w ubiegłych latach postępowania administracyjne na jakość wody basenowej, wody cyrkulacyjnej i wody pod prysznicami, tj.:

- w 2016 r. skażenie natrysków bakteriami Legionella sp.,

- w 2017 r. skażenie natrysków bakteriami Legionella sp.,
- w 2018 r. skażenie niecki jakuzi bakteriami Legionella sp.,
- w 2019 r. skażenie natrysków bakteriami Legionella sp.,
- w 2023 r. skażenie wody cyrkulacyjnej jakuzi bakteriami Legionella sp.,
- w 2025 r. skażenie natrysków bakteriami Legionella sp.,
- w 2025 r. . skażenie wody cyrkulacyjnej basenu rekreacyjnego bakteriami Legionella sp.,

należy domniemywać, iż występowanie gram ujemnych pałeczek Legionella sp w tych miejscach nie jest incydentalne, ale ciągłe, utrzymujące się na różnych poziomach. Ze względu na stwierdzenie obecności bakterii Legionella sp. w wodzie ciepłej stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia ludzkiego i mogących być przyczyną powstawania i szerzenia się chorób wodopochodnych przenoszonych drogą inhalacyjną, konieczna jest wnikliwa i wielokierunkowa analiza źródła zanieczyszczenia sieci instalacji ciepłej wody użytkowej, wprowadzenie efektywnych działań naprawczych celem wypełnienia zapisów §2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, bowiem w myśl art. 22 ust. 1 ustawy z 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, właściciel, posiadacz lub zarządzający nieruchomością są obowiązani utrzymywać ją w należyтым stanie higieniczno-sanitarnym w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym.

W związku z powyższym w 2026 r. PPIS w Olecku postanowił zwiększyć częstotliwość kontroli na Pływalni Lega w Olecku.

VI. Gospodarka ściekowa

Nieodpowiednio zorganizowana gospodarka ściekowa przy jednoczesnym dosyć wysokim stopniu zwodociągowania terenu, może stwarzać zagrożenie dla środowiska naturalnego i zdrowia ludzi. Ścieki bytowe z miejscowości nieskanalizowanych w najlepszym razie są gromadzone w przydomowych zbiornikach bezodpływowych, a następnie wywożone do pobliskich oczyszczalni. Według danych uzyskanych przez PPIS w Olecku od urzędów gmin najczęstszym zapleczem dla gospodarki ściekowej w gminach są przydomowe zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków. Miasto Olecko jest w pełni skanalizowane.

W 2025 roku PPIS w Olecku nie odnotował interwencji związanych z niewłaściwą gospodarką ściekami mogącą mieć wpływ na zdrowie ludzkie.

VII. Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej

1. Domy pomocy społecznej i inne placówki zapewniające całodobową opiekę

W 2025 r. PPIS w Olecku przeprowadził kontrole kompleksowe w 2 domach pomocy społecznej, w Powiatowym Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Kowalach Oleckich, zakładzie opiekuńczo-leczniczym w Jaśkach oraz w szpitalu. Podczas tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Dodatkowo w ramach kontroli urzędowej pobrano próby wody do badań w kierunku bakterii Legionella sp. w sieciach instalacji wewnętrznej ciepłej wody w DPS JAWOR dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych w Markowskich, DPS „Zacisze” w Kowalach Oleckich oraz w szpitalu OLMEDICA w Olecku. W DPS „Zacisze” w Kowalach Oleckich, tak jak w roku ubiegłym, woda nie spełniała wymagań rozporządzenia pod względem obecności bakterii Legionella sp. PPIS w Olecku decyzją administracyjną nakazał przeprowadzić skuteczne działania naprawcze i doprowadzić jakość ciepłej wody użytkowej pod względem mikrobiologicznym do wartości wymaganych w rozporządzeniu. Skażenie instalacji określono jako wysokie i niebezpieczne dla zdrowia i życia pensjonariuszy domu pomocy społecznej. Dyrektor obiektu zobowiązał się do zapewnienia wszelkich środków, aby zapewnić bezpieczną ciepłą wodę i aby zminimalizować ryzyko powtórnego skażenia instalacji ciepłej wody użytkowej.

2. Baza noclegowa

Pod nadzorem sanitarnym w grupie obiektów noclegowych znajdują się hotel, miejsca noclegowe, ośrodki wypoczynkowe i agroturystyka, które poddawane są kontroli przed sezonem turystycznym i w trakcie jego trwania. W 2025 r. w tych obiektach przeprowadzane były kontrole kompleksowe. Właściciele w swoich obiektach podjęli niezbędne działania w celu zachowania reżimu sanitarnego przy świadczeniu usług noclegowych. W ciągu roku wpłynęły 4 wnioski z prośbą o interwencję w tych obiektach. Sprawy dotyczyły złego stanu sanitarnego w obiektach, obecności insektów i gryzoni. Po

przeprowadzeniu kontroli lub wizji lokalnych i zgromadzeniu materiału dowodowego, wnioski określono jako bezzasadne.

W pozostałych kontrolowanych obiektach noclegowych stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

3. Obiekty świadczące usługi w zakresie pielęgnacji ciała

Do tej grupy obiektów zaliczane są zakłady kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej i inne obiekty beauty, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu. W 2025 roku przeprowadzono kontrole kompleksowe, podczas których sprawdzano stan higieniczno-sanitarny i zdrowotny obiektów. W grupie obiektów świadczących usługi kosmetyczne nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Stan sanitarny obiektów służących rekreacji i uprawianiu sportów

W 2025 r. kontrolą objęto obiekty sportowe takie jak: kompleks boisk sportowych, stadion, korty tenisowe oraz kąpieliska. Stan sanitarno-higieniczny tych obiektów nie budził zastrzeżeń. Tereny były dobrze utrzymane, czyste, a sprzęty w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

VIII. Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego

PPIS w Olecku nadzoruje środki transportu do przewozu zwłok. W 2025 roku dokonano kontroli 6 samochodów typu karawan, których stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

PPIS w Olecku w 2025 r. wydał 30 decyzji ekshumacyjnych i 4 postanowienia na sprowadzenie zwłok/urny z prochami ludzkimi z zagranicy.

W ramach postępowania administracyjnego PPIS w Olecku nadzoruje przebieg ekshumacji, które wykonywane są przez firmy pogrzebowe. Podczas przeprowadzonych 10 kontroli doraźnych sprawdzane było przestrzeganie obowiązujących przepisów i stosowanie odpowiednich zabezpieczeń pracowników wykonujących ekshumacje. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

IX. Postępowanie z odpadami medycznymi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego

W obszarze postępowania z odpadami medycznymi PPIS w Olecku prowadzi nadzór nad ich gospodarowaniem w szpitalu, domach pomocy społecznej, salonach kosmetycznych, tatuażu, odnowy biologicznej, przy świadczeniu usług pogrzebowych. Podczas kontroli sprawdzane są podpisane umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych i odpowiednie segregowanie odpadów niebezpiecznych. W tym obszarze nieprawidłowości nie stwierdzono.

HIGIENA PRACY

Głównym kierunkiem działań podejmowanych w roku 2025 przez Sekcję Higieny Pracy PSSE w Olecku było prowadzenie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy oraz zachowanie bezpieczeństwa chemicznego poprzez nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami kosmetycznymi, produktami biobójczymi i prekursorami narkotyków, a także przeciwdziałanie narkomanii poprzez sprawowanie nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Ilość nadzorowanych zakładów i zatrudnienie

Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy PSSE w Olecku znajduje się **189** zakładów pracy oraz podmiotów zajmujących się obrotem chemikaliami i produktami kosmetycznymi (sklepy). Lista podmiotów będących w ewidencji jest co roku weryfikowana oraz zmienia się na skutek przekształceń, upadłości bądź tworzenia się nowych jednostek gospodarczych, a także w oparciu o ocenę narażenia zawodowego.

W strukturze wielkości zakładów w powiecie oleckim przeważają zakłady małe, zatrudniające do 49 pracowników, stanowią one 89,9% wszystkich obiektów, a 1,6% stanowią zakłady zatrudniające powyżej 250 osób (3 zakłady).

Najwyższe zatrudnienie można zaobserwować w zakładach zajmujących się produkcją mebli (PKD 31 – 1326 osób), produkcją łoża (PKD 30 - 670 osób), produkcją wyrobów z drewna (PKD 16 – 398 osoby) oraz podmioty wykonujące działalność leczniczą (PKD 86 - 478 osób).

Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

W 2025 roku pracownicy Sekcji Higieny Pracy w zakresie oceny realizacji wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy, oceny warunków pracy i narażenia zawodowego, stosowania i wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, udostępniania na rynku produktów biobójczych, produktów kosmetycznych oraz środków zastępczych przeprowadzili ogółem **83 kontrole** w 81 podmiotach. Największa liczba kontroli została przeprowadzona w obiektach zajmujących się handlem chemikaliami oraz w zakładach zajmujących się produkcją drewna.

W wyniku stwierdzonych naruszeń przepisów sanitarnych PPIS w Olecku w 2025 r. wydał **16 decyzji administracyjnych** zawierających **83 nakazy**, 2 decyzje zmieniające termin decyzji, wystawiono 4 upomnienia, 2 tytuły wykonawcze, 4 postanowienia o nałożeniu grzywny celem przymuszenia do wykonania decyzji oraz wydano 24 decyzje płatnicze.

Nakazy występujące w decyzjach administracyjnych najczęściej dotyczyły:

- niespełnienia obowiązków wynikających z przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin: opracowania i udostępnienia pracownikom, do stałego korzystania, stanowiskowych instrukcji stosowania, postępowania z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami; opracowania oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej narażenie pracowników na czynniki chemiczne stwarzające zagrożenie;
- niespełnienia obowiązków wynikających z przepisów dotyczących czynników rakotwórczych, mutagennych i reprotoksycznych: założenia i prowadzenia na bieżąco rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na czynniki rakotwórcze, zapewnienia wykonania badań i pomiarów pyłu drewna, uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym;
- braku badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy;
- opracowania/uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą;
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, znajdujących się w nich urządzeń oraz pomieszczeń pracy;
- opracowania i udostępnienia pracownikom do stałego korzystania instrukcji bezpiecznej pracy.

Ocena środowiska pracy i narażenia zawodowego

Obrazem warunków pracy są wyniki badań czynników szkodliwych dla zdrowia (fizycznych i chemicznych). Prowadzone przez PPIS w Olecku działania polegały na nadzorze i monitorowaniu poziomu stężeń i natężeń (NDS/N) czynników szkodliwych dla zdrowia w nadzorowanych zakładach pracy.

Przeprowadzone badania i pomiary środowiska pracy wykazały **przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń i natężeń (NDS/N) czynników szkodliwych dla zdrowia w 12 zakładach**, w których narażonych było **213 osób**.

Największa liczba osób narażonych dotyczy czynników fizycznych:

- hałasu: 208 osób,
- drgań mechanicznych: 1 osoba.

Przekroczenia NDN hałasu występują w:

- 1 zakładzie usług leśnych,
- 6 zakładach produkcji wyrobów z drewna i mebli,
- 1 zakładzie odlewni żeliwa,
- 1 zakładzie produkującym łódzie,
- 1 zakładzie produkującym wyroby z betonu.

Ponadto w 1 zakładzie stwierdzono przekroczenia NDS pyłów niesklasyfikowanych ze względu na toksyczność (narażone 2 osoby). W zakładach tych poprawiono warunki pracy poprzez obniżenie krotności NDS do obowiązujących normatywów higienicznych.

Poprawę warunków pracy uzyskano poprzez wdrożenie przez pracodawców działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas oraz usprawnieniu systemu wentylacji.

Zakłady o szczególnych zagrożeniach zawodowych

Pod nadzorem PSSE w Olecku znajdują się **42 zakłady** pracy o szczególnych zagrożeniach zawodowych. Są to zakłady, gdzie występuje narażenie na działanie substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy bądź takie, w których czynniki szkodliwe przekraczają więcej niż pięciokrotnie wartości stężeń i natężeń (NDS/N).

Wśród zakładów o szczególnym zagrożeniu znajduje się:

- 1 zakład, w którym stwierdzono wyłącznie duże przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu na stanowisku pracy: krotność NDN hałasu – 7,41; 10 osób narażonych;
- 41 zakładów zatrudniających pracowników w narażeniu na czynniki rakotwórcze lub substancje reprotoksyczne.

W porównaniu do roku 2024 liczba zakładów o szczególnym zagrożeniu zwiększyła się o 3 zakłady, co związane jest ze stosowaniem substancji reprotoksycznych, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1126). **Substancja reprotoksyczna** oznacza substancję lub mieszaninę, która spełnia kryteria klasyfikacji jako czynnik działający szkodliwie na rozrodczość kategorii 1A lub 1B, określony w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1272/2008. Podobnie jak w przypadku czynników rakotwórczych lub mutagennych, substancje reprotoksyczne wzbudzają szczególnie duże obawy, ponieważ mogą mieć poważne i nieodwracalne skutki dla zdrowia pracowników i ich potomstwa.

Substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym

W 2025 r. było zaewidencjonowanych 41 zakładów pracy, w których występują substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub

reprotoksycznym. Liczba osób narażonych lub pozostających w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym, substancją reprotoksyczną wyniosła **1201** osób.

W powiecie oleckim pracownicy wykonują prace związane z:

- narażeniem na pył drewna (78%): pracownicy obróbki drewna, produkcji mebli;
- narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy (7%): pracownicy odlewni żeliwa, spawacze, pracownicy kotłowni oraz pracownicy żwirowni;
- formaldehydem (6%): pracownicy szpitala;
- narażeniem na wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, obecne w sadzy węglowej, smołach węglowych i pakach węglowych (0,5%): kominiarze, pracownicy odlewni żeliwa;
- promieniowaniem jonizującym (1%): pracownicy szpitala;
- niskowrzącą benzyną niespecyfikowaną (2%): pracownicy policji, straży pożarnej, pracownicy obsługi stacji paliw;
- substancjami reprotoksycznymi (5%) (tlenek węgla, fenoloftaleina, chloramphenicol, dekahydrat tetraboranu sodu, 2-metoksyetanol): pracownicy zatrudnieni przy spawaniu, obsłudze pieców węglowych, przy badaniach mikrobiologicznych.

W 2025 r. skontrolowano 28 zakładów, w których prowadzony jest nadzór nad czynnikami rakotwórczymi. PPIS w Olecku wydał 5 decyzji administracyjnych, które zostały wykonane w całości. Prowadzone były wzmożone działania kontrolne oraz edukacyjne w zakresie warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na substancje reprotoksyczne w środowisku pracy.

W roku 2025 do PPIS w Olecku wpłynęły 4 zgłoszenia prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających **azbest** (czynnik rakotwórczy) od podmiotów spoza powiatu oleckiego. Przeprowadzono 1 kontrolę prowadzenia prac z azbestem w miejscu wskazanym w zgłoszeniu.

Szkodliwe czynniki biologiczne w miejscu pracy

W 2025 r. było zaewidencjonowanych **81** zakładów pracy, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne. Są to podmioty wykonujące działalność leczniczą, w tym laboratoria diagnostyczne nadleśnictwa, ZUL-e, zakłady produkujące żywność, gospodarstwa rolne, zakłady ogólnobudowlane, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, zakłady zajmujące się przetwórstwem drewna, zakład zajmujący się poborem, uzdatnianiem i dostarczaniem wody, oczyszczaniem ścieków oraz oczyszczaniem terenów zielonych i sprzątniem.

Skontrolowano 22 obiekty, w których narażonych jest 358 osób na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do drugiej grupy zagrożenia i 186 osób narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do trzeciej grupy zagrożenia.

Przeprowadzono ogółem 22 kontrole. W 3 zakładach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie czynników biologicznych, które dotyczyły braku oceny ryzyka zawodowego uwzględniającego występowanie szkodliwych czynników biologicznych. Wydano 2 decyzje administracyjne, decyzje zostały wykonane w całości.

W placówkach wykonujących działalność medyczną występuje narażenie w szczególności na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do drugiej i trzeciej grupy zagrożenia. Działania prewencyjne i ochronne pracodawców polegają na systematycznym przeprowadzaniu badań okresowych pracowników, stosowaniu ochron osobistych (rękawic ochronnych, półmasek, fartuchów), używaniu sprzętu jednorazowego użytku, stosowaniu środków do utrzymywania higieny osobistej oraz środków dezynfekcyjnych, przeprowadzaniu sterylizacji, przestrzeganiu zasad czystości i higieny w miejscu pracy, niezwłocznym opatrywaniu ran, szerzeniu oświaty zdrowotnej, stosowaniu szczepień ochronnych przeciw WZW B.

Substancje chemiczne i mieszaniny

Na terenie działalności PSSE w Olecku jest zaewidencjonowany 1 producent substancji chemicznej - alkoholu etylowego. W 2025 r. przeprowadzono 1 kontrolę, nieprawidłowości nie stwierdzono. Brak jest importerów wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach.

W 2025 r. zaewidencjonowanych było 4 dalszych użytkowników: formulatorów mieszanin chemicznych, którzy produkowali mieszaniny i wykorzystywali je w działalności zawodowej, dostarczali je dalej w ramach łańcucha dostaw lub bezpośrednio konsumentom.

Wprowadzane do obrotu mieszaniny chemiczne to:

- alkohol etylowy skażony biopaliwem;
- mieszanki betonowe;
- hydroizolacyjna masa asfaltowa.

Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy było 31 dystrybutorów mieszanin chemicznych: sklepy ogólnobudowlane, stacje paliw, sklepy z artykułami dla rolnictwa, sklepy ogrodnicze, sklepy spożywczo-przemysłowe, sklepy motoryzacyjne. Są to głównie małe przedsiębiorstwa. Karty charakterystyk przekazywane są użytkownikom profesjonalnym wraz ze sprzedawanymi produktami chemicznymi lub przekazywane drogą elektroniczną.

Na terenie działalności PSSE w Olecku zaewidencjonowanych było 100 zakładów, które w działalności zawodowej stosowały substancje chemiczne i ich mieszaniny, a nie były formulatorami (co stanowi około 54 % zakładów będących w ewidencji).

W ramach nadzoru nad chemikaliami przeprowadzono 63 kontrole sanitarne, w tym 1 kontrolę u producenta, 2 kontrole u formulatorów, 19 kontroli u dystrybutorów oraz 41 kontroli u stosujących substancje i ich mieszaniny.

Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, rozporządzenia REACH 1907/2006 i rozporządzenia nr 1272/2008 (CLP).

Podczas 18 kontroli stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, w wyniku których wydano 5 decyzji administracyjnych.

Naruszenia przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin dotyczyły m. in.:

- braku udostępnionych pracownikom do stałego korzystania aktualnych instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczących pracy z mieszaninami chemicznymi;
- braku spisu stosowanych, produkowanych substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie;
- braku kart charakterystyk dla mieszanin stosowanych w działalności zawodowej;
- braku informacji w języku polskim na etykietach mieszanin chemicznych;
- braku oznakowania miejsca wykonywania impregnacji drewna i zbiornika z mieszaniną do impregnacji drewna;
- nieuwzględnienia w dokumencie oceny ryzyka zawodowego zagrożeń wynikających ze stosowania substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie;
- nieprawidłowości w zakresie oznakowania mieszanin zawierających diizocyjaniany;
- braku lub niezgodnej z obowiązującymi przepisami kart charakterystyki wprowadzanych do obrotu mieszaniny chemicznych;
- braku zaświadczenia ze szkolenia w zakresie bezpiecznego stosowania diizocyjanianów dla zatrudnionego pracownika na stanowisku galanterii drzewnej;
- prawidłowego oznakowania etykiety mieszanin chemicznych wprowadzanych do obrotu (piktogramy, zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia).

W 2025 r. pracownicy Sekcji Higieny Pracy realizowali zharmonizowany projekt REACH-EN-FORCE – 13 dotyczący sprzedaży produktów przez internet. Celem projektu było zapewnienie zgodności z przepisem CLP i ograniczeniami określonymi w REACH w odniesieniu do substancji, mieszanin i wyrobów sprzedawanych przez internet, pogłębienie wiedzy przedsiębiorców/platform internetowych w zakresie wymogów dotyczących zgodności z obowiązkami zawartymi w przepisach prawa, zmniejszenie ryzyka dla zdrowia ludzi i środowiska.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie 1 produktu sprzedawanego poprzez platformę internetową u przedsiębiorcy internetowego z terenu powiatu oleckiego.

Podczas przeprowadzonych kontroli pracownicy Sekcji Higieny Pracy informowali przedsiębiorców o zmianach w przepisach dotyczących formatu kart charakterystyki oraz poprawności oznakowania

opakowań, reklamy substancji chemicznych, ich mieszanin zaklasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie, umożliwiające osobie prywatnej zawarcie umowy kupna bez uprzedniego zapoznania się z etykietą.

Produkty biobójcze

W roku 2025 w powiecie oleckim brak było podmiotów odpowiedzialnych za pierwsze wprowadzenie do obrotu produktu biobójczego.

Zaewidencjonowanych jest 25 sklepów zajmujących się sprzedażą produktów biobójczych, w których przeprowadzono ogółem 14 kontroli w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych.

Przeprowadzone kontrole dotyczyły głównie nadzoru nad:

- realizacją warunków pozwolenia przez udostępniających na rynku produkty biobójcze przeznaczone wyłącznie dla użytkowników profesjonalnych;
- produktami biobójczymi przeznaczonymi do konserwacji drewna oraz materiałów budowlanych (grupy produktowe PT 8 i PT 10), z uwzględnieniem zarówno produktów do zastosowań profesjonalnych, jak i nieprofesjonalnych;
- produktami biobójczymi stosowanymi w higienie weterynaryjnej (grupa produktowa PT 3) z uwzględnieniem zarówno produktów przeznaczonych dla zwierząt domowych, jak i hodowlanych.

Ocenie poddano ogółem **101 produktów** dostępnych w sprzedaży stacjonarnej i 2 produktów dostępnych w sprzedaży internetowej. Podczas 7 kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie udostępniania produktów biobójczych: zakwestionowano 37 produktów.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie udostępniania do powszechnej sprzedaży produktów biobójczych przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych, udostępniania na rynku produktów biobójczych po upływie daty ważności, nieodpowiedniego oznakowania. Podczas kontroli przedsiębiorcy usunęli z półek oraz zabezpieczyli zakwestionowany asortyment chemiczny, a następnie zwrócili produkty lub przekazali do utylizacji. Decyzji administracyjnych nakazujących wycofanie z obrotu produktów biobójczych nie wydawano.

W zakresie stosowania w działalności zawodowej produktów biobójczych przeprowadzono ogółem 21 kontroli, poddając kontroli 21 produktów biobójczych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2025 r. pracownicy Sekcji Higieny Pracy realizowali projekt BEF-3 - projekt dotyczący kontroli produktów biobójczych posiadających pozwolenie europejskie, z możliwością opcjonalnego sprawdzenia zgodności zapisów charakterystyki produktu biobójczego (SPC) i karty charakterystyki (SDS). Kontroli poddano produkt biobójczy przeznaczony do impregnacji drewna.

Podczas podjętych działań informowano przedsiębiorców o obowiązujących przepisach prawnych w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych, w szczególności przeznaczonych do użytku profesjonalnego.

Prekursory narkotyków kategorii 2 i 3

W 2025 r. na terenie działalności PSSE w Olecku brak było wprowadzających do obrotu prekursorów narkotyków kat. 2 i kat. 3.

Zaewidencjonowanych jest 13 zakładów, które w swojej działalności zawodowej stosują prekursorów narkotyków:

- aceton – prekursor kategorii 3 wykorzystywany do mycia, czyszczenia narzędzi, lamp UV, elementów laminowanych, odtłuszczenia powierzchni;
- kwas solny – prekursor kategorii 3 stosowany jest do regeneracji kolumn wody demineralizowanej, do badań analitycznych;
- nadmanganian potasu – prekursor kategorii 2 wykorzystywany do redukcji manganu w wodzie surowej;
- kwas siarkowy - prekursor kategorii 3 stosowany do zakwaszania zacierów przy produkcji etanolu, korektor wody basenowej.

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na terenie powiatu oleckiego prowadzony jest monitoring obecności w obrocie środków zastępczych lub produktów, co do których zachodziło podejrzenie, że mogą być środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi.

Na terenie powiatu oleckiego w 2025 roku nie stwierdzono podmiotów wprowadzających do obrotu środki zastępczych/nowe substancje psychoaktywne.

W celu ograniczania zagrożeń, jakie powodują środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, w tym podejmowania działań w zakresie wczesnego ostrzegania, na bieżąco prowadzony jest rejestr zatruć środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi (SMIOD). W 2025 r. kontynuowano współpracę z placówkami leczniczymi z powiatu oleckiego w zakresie powiadamiania PPIS w Olecku o podejrzeniu zatrucia środkami zastępczymi (nowymi substancjami psychoaktywnymi). Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Olecku zamieszczony jest odnośnik do strony internetowej, na której można znaleźć raport GIS dotyczący środków zastępczych.

Produkty kosmetyczne

Na terenie powiatu oleckiego nie występują producenci oraz podmioty konfekcjonujące produkty kosmetyczne.

W roku 2025 w powiecie oleckim zaewidencjonowanych było 17 sklepów zajmujących się sprzedażą detaliczną produktów kosmetycznych. W 2 obiektach przeprowadzono ogółem 2 kontrole w zakresie udostępniania na rynku produktów kosmetycznych. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy kontrolowali będące w sprzedaży produkty kosmetyczne pod kątem zgodności z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 oraz ustawy z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych, w szczególności oznakowanie, przestrzeganie zakazu stosowania w produktach kosmetycznych substancji: pirytionianu cynku, butylphenylu metylopropionalu (lilia) oraz w zakresie produktów kosmetycznych stosowanych do wykonywania tzw. tatuaży z henny.

W 2025 r. pobrano 2 próbki produktów kosmetycznych przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci do badań mikrobiologicznych. Próbkę pobranych produktów kosmetycznych nie zostały zakwestionowane.

Choroby zawodowe

Jednym z ważniejszych elementów w działalności pionu higieny pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest kontrola warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Praca w warunkach szkodliwych lub niewłaściwy sposób wykonywania pracy mogą być przyczyną chorób zawodowych.

W 2025 r. do PSSE w Olecku wpłynęło **7 zgłoszeń** dotyczących podejrzeń chorób zawodowych, sporządzono 7 kart oceny narażenia zawodowego w ramach postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych, przeprowadzono 3 kontrole w ramach postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych.

PPIS w Olecku wydał **5 decyzji** stwierdzających chorobę zawodową, które dotyczyły chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw, wymienionych w poz. 26 wykazu chorób zawodowych: **borelioza**.

Choroby zawodowe najczęściej stwierdzano w zakładach sklasyfikowanych w PKD jako:

- rolnictwo (uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt);
- leśnictwo i pozyskiwanie drewna.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy udzielali informacji osobom zainteresowanym, które zgłaszały się do PSSE w Olecku o procedurach związanych z ubieganiem się o stwierdzenie choroby zawodowej.

Działania profilaktyczne i promocja zdrowia

Podczas prowadzenia czynności kontrolnych pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE w Olecku dbali o podniesienie poziomu świadomości pracodawców i pracowników w zakresie zagrożeń występujących w środowisku pracy, w szczególności dotyczących narażenia na chemikalia, hałas, czynniki rakotwórcze,

substancje reprotoksyczne, czynniki biologiczne. Informowano również o szkodliwościach dla zdrowia wynikających z używania tytoniu oraz konsekwencjach prawnych wynikających z nieutworzenia miejsca pracy wolnego od dymu tytoniowego.

Na stronie internetowej PSSE w Olecku oraz mediach społecznościowych (Facebook) publikowano materiały edukacyjne dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa pracy i produktów kosmetycznych dotyczące:

- dbania o słuch nie tylko w ramach troski o własne zdrowie, ale także o zdrowie pracowników pracujących w narażeniu na hałas w związku z Międzynarodowym Dniem Świadomości Zagrożenia Hałasem;
- ochrony przed działaniem substancji rakotwórczych w pracy w związku z Europejskim kodeksem walki z rakiem;
- zakazie stosowania substancji TPO czyli Tlenku difenylo-(2,4,6-trimetylobenzoilo)fosfiny;
- zabezpieczaniu przed hałasem w związku z obchodzonym 3 marca Światowym Dniem Słuchu;
- „Tatuże z henny – modne..., ale czy bezpieczne?”;
- KOMUNIKAT XIX i KOMUNIKAT XX Międzyresortowej Komisji do Spraw Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy.

W 2025 r. prowadzono także rozmowy telefoniczne z lekarzem orzecznikiem WOMP w Olsztynie, głównie w sprawach związanych ze zgłaszaniem podejrzenia choroby zawodowej oraz przygotowywaniem dokumentacji w tym zakresie.

Radon

Na zlecenie Głównego Inspektora Sanitarnego w latach 2020-2023 przeprowadzono pomiary mające na celu identyfikację terenów, na których poziom średniorocznego stężenia promieniotwórczego radonu w powietrzu wewnątrz pomieszczeń w znacznej liczbie budynków może przekroczyć dopuszczalny poziom odniesienia tj. 300 Bq/m³.

Na podstawie otrzymanych wyników w 2025 r. nadzorem objęto placówki, w których odnotowano przekroczenia poziomu odniesienia średniorocznego stężenia promieniotwórczego radonu, tj. 300 Bq/m³.

Wnioski ze sprawowanego nadzoru

Poprawę warunków pracy w zakładach uzyskano poprzez wyegzekwowanie wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy, wyeliminowania przekroczeń poziomu stężeń i natężeń (NDS/N) czynników szkodliwych dla zdrowia, usunięcia nieprawidłowości w zakresie stosowania substancji i mieszanin chemicznych, opracowania oceny ryzyka zawodowego, doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

W zakresie nadzoru nad chemikaliami zaobserwowano podniesienie poziomu wiedzy na temat szkodliwości środków chemicznych stosowanych w zakładach pracy oraz znaczną poprawę jakości merytorycznej kart charakterystyk opracowywanych i dostarczanych przez producentów chemikaliów.

HIGIENA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

1. Zakres nadzoru sanitarnego

Nadzór sprawowany przez Sekcję Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku obejmował kontrolę przestrzegania w zakładach przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w tym przepisów prawa żywnościowego, dotyczących warunków produkcji, magazynowania, transportu i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego, a także warunków obrotu materiałami oraz wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W 2025 roku Sekcja HŻ objęła nadzorem 377 zakładów, w tym 360 obiektów żywnościowo-żywnościowych i 17 miejsc obrotu materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością, znajdujących się na terenie powiatu oleckiego.

Tabela nr 3 Udział poszczególnych obiektów objętych nadzorem w 2025 roku

Lp.	Rodzaj obiektów	Liczba
1.	Zakłady produkcji żywności	73
2.	Zakłady obrotu żywnością	180
3.	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	62
4.	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	45
5.	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością	17
	Ogółem	377

Wśród zagadnień tematycznych i problemowych realizowanych w 2025 roku szczególną uwagę poświęcono m. in.:

- nadzorowi nad sposobem i poprawnością zagospodarowania towaru niesprzedanego, tj. pieczywa i wyrobów ciastkarskich w zakładach produkcji i obrotu,
- weryfikacji dowodów działań przeprowadzonych przez producentów żywności w ramach kontroli wewnętrznej ze szczególnym uwzględnieniem przepisów prawnych i planów badań produktów opartych na ocenie ryzyka – badania właścicielskie w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- nadzorowi nad podmiotami prowadzącymi produkcję pierwotną, RHD oraz dostawy bezpośrednie w aspekcie warunków sanitarnych produkowanej i sprzedawanej żywności oraz egzekwowania dokumentacji dot. traceability - w przypadku produkcji pierwotnej,
- nadzorowi nad produkcją i wprowadzaniem do obrotu zbóż konsumpcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji dot. traceability,
- realizacji systemów kontroli wewnętrznej w tym GHP/GMP i HACCP,
- ocenie stanu żywienia pacjentów w szpitalu na podstawie jadłospisów/posiłków - zgodnie z wytycznymi GIS,
- ocenie stanu żywienia w jednostkach systemu oświaty na zgodność z przepisami w tym zakresie,
- kontroli asortymentu środków spożywczych sprzedawanych w sklepikach szkolnych w świetle obowiązujących przepisów prawnych,
- monitoringowi jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego,
- ocenie bezpieczeństwa żywienia zbiorowego, w tym w zakładach małej gastronomii, w miejscowościach turystycznych w okresie wzmożonego ruchu turystycznego w sezonie letnim,
- ocenie warunków przechowywania oraz znakowania wód butelkowanych w sezonie letnim,
- kontroli obrotu suplementami diety,

- znakowaniu, prezentacji, reklamie żywności na etapie obrotu, w szczególności zawierającej GMO, nieopakowanej, alergenów, suplementów, żywności wzbogacanej, dla określonych grup, oznakowanej jako „bezglutenowa”,
- nadzorowi nad obrotem grzybami świeżymi, suszonymi i przetworami,
- nadzorowi nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością w oparciu o aktualne przepisy prawne, ze szczególnym uwzględnieniem egzekwowania na poziomie obrotu GMP oraz deklaracji zgodności na wyroby ceramiczne.

2. Działalność kontrolna

W 2025 roku objęto nadzorem higieniczno-sanitarnym 377 zakładów.

Tabela nr 4 Liczba zakładów w poszczególnych grupach zakładów żywnościowo-żywnościowych ocenionych w 2025 roku w oparciu o arkusz oceny zakładu

Lp.	Nazwa grupy obiektów	Liczba obiektów ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu w 2025 r.
1.	Wytwórnice lodów	2
2.	Automaty do lodów	2
3.	Piekarnie	1
4.	Ciastkarnie	2
5.	Wytwórnice napojów bezalkoholowych	1
6.	Producenci pierwotni, dostawcy bezpośredni	7
7.	Producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni	8
8.	Producenci żywności w warunkach domowych	2
9.	Inne wytwórnice żywności	1
10.	Sklepy spożywcze i markety	25
11.	Apteki	4
12.	Magazyny hurtowe	4
13.	Obiekty ruchome i tymczasowe	1
14.	Środki transportu	6
15.	Inne obiekty obrotu żywnością	8
16.	Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	21
17.	Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	14
	Ogółem	109

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego:

- przeprowadzono 179 kontroli,
- wydano 57 decyzji, w tym: 26 decyzji zatwierdzających, 28 decyzji o wykreśleniu z rejestru zakładów oraz 3 w wyniku naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- wystawiono 19 decyzji płatniczych na kwotę 1387 zł,
- nałożono 1 mandat karny na sumę 500 zł.

Ocena stanu sanitarnego zakładów przeprowadzana była zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym prawa żywnościowego. Przy ocenie warunków sanitarnych kontrolowanych zakładów brano pod uwagę m. in. stan higieniczny oraz wpływający na niego stan techniczno-sanitarny pomieszczeń, sprzętu, wyposażenia, otoczenia zakładu; jakość i identyfikowalność surowców wykorzystywanych do produkcji; stan zdrowia pracowników mających kontakt z żywnością; gospodarkę odpadami; prawidłowość procedur i ich realizację (GHP, GMP, HACCP).

Kontrole podmiotów działających w branży spożywczej przeprowadzano z częstotliwością wyznaczoną na podstawie analizy ryzyka. Uwzględniając ocenę ryzyka szczególnym nadzorem obejmowano zakłady, które w latach poprzednich wykazywały niewłaściwy stan sanitarny oraz te, które produkują wyroby stwarzające największe zagrożenia dla zdrowia konsumentów, tzn. zakłady produkujące żywność gotową do spożycia (m. in. ciastkarnie, wytwórnie lodów, automaty do lodów), a także zakłady żywieniowe.

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach sektora spożywczego należały:

- niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny wyposażenia i sprzętu,
- niewłaściwe warunki przechowywania żywności, w tym brak segregacji asortymentowej.

W związku ze stwierdzanymi nieprawidłowościami wydawano decyzje administracyjne, co skutkowało poprawą warunków techniczno-sanitarnych w zakładach. Bieżące uchybienia usuwane były w trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych.

3. Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Podstawą podejmowania działań w zakresie jakości zdrowotnej żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością był Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PSSE w Olecku na 2025 r. Plan zawiera kierunki, zakresy badań, grupy i podgrupy asortymentu z podziałem na liczbę próbek zaplanowanych do pobrania. Realizacja badań w zakresie ww. planu jest bardzo istotnym i obligatoryjnym do realizacji elementem funkcjonowania Państwowej Inspekcji Sanitarnej jako znaczącego organu w Polsce, działającego w obszarze bezpieczeństwa żywności i żywienia, również na rzecz europejskiego systemu bezpieczeństwa żywności.

W 2025 r. pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 149 próbek, w tym:

- 137 próbek żywności,
- 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 10 wymazów sanitarnych.

Próbki pobierano z obrotu detalicznego i hurtowego, w zakładach produkcji żywności oraz w zakładach żywienia zbiorowego. W wyniku przeprowadzonych badań zdyskwalifikowano:

- 1 próbkę kontrolną posiłku ze względu na obecność gronkowców koagulazo-dodatnich (*Staphylococcus aureus* i innych gatunków);
- 2 wymazy sanitarne ze względu na obecność gronkowców chorobotwórczych
- 3 wymazy sanitarne ze względu na liczbę drobnoustrojów.

W sumie zakwestionowano 6 próbek, co stanowi 4% wszystkich zbadanych próbek.

Tabela nr 5 Liczba zbadanych próbek w 2025 r.

Lp.	Kierunek badań	Liczba zbadanych próbek
1.	Zanieczyszczenia mikrobiologiczne	76
2.	Metale szkodliwe dla zdrowia	11
3.	Pozostałości pestycydów	13
4.	Mikotoksyny	5
5.	Azotany	1
6.	Zawartość substancji dodatkowych	6
7.	Skażenia promieniotwórcze	1
8.	GMO	2
9.	Wybrane parametry w środkach specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementach diety	4
10.	Napromienianie żywności	1
11.	Żywność wzbogacana	1
12.	WWA	1
13.	Akryloamid	2
14.	Gluten	2
15.	Parametry jełczenia	1
16.	Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	2
17.	Wymazy sanitarne	10
18.	Próbki kontrolne posiłków	10
	Ogółem	149

U producentów z terenu powiatu oleckiego pobrano 10 próbek środków spożywczych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Próbkę nie zostały zakwestionowane.

W 2025 r. nie wpłynęły informacje od konsumentów dotyczące niewłaściwej jakości zdrowotnej wyrobów gotowych wyprodukowanych przez nadzorowane podmioty.

4. Działania podejmowane w ramach sieci ACN

W ramach sieci powiadamiania i współpracy (ACN), która pozwala na elektroniczną wymianę informacji pomiędzy krajami członkowskimi UE/EOG a także Komisją Europejską oraz która zgodnie z rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2019/1715 z dnia 30 września 2019 r. została zdefiniowana jako sieć złożona z 3 składowych: Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF), Systemu Pomocy i Współpracy Administracyjnej (AAC) oraz sieci na rzecz

przeciwdziałania fałszowaniu (FN), do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olecku w 2025 roku wpłynęło 19 powiadomień. Sekcja HŻ przeprowadziła działania zgodne z ustawowymi kompetencjami, podejmowała działania wyjaśniające i zaradcze adekwatne do stanu faktycznego oraz monitorowała procesy wycofywania z obrotu przez przedsiębiorców kwestionowanych produktów. W związku z powyższym przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych, z czego 6 dotyczyło powiadomień informacyjnych w celu podjęcia działań, 2 - powiadomień informacyjnych w celu zwrócenia uwagi oraz 1 - powiadomienia alarmowego. W 2025 r. nie przekazywano powiadomień do Wojewódzkiego Punktu Kontaktowego systemu RASFF.

5. Współpraca z organami kontrolnymi, samorządowymi i innymi

W ramach realizacji „Planu działania na 2025 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 22.12.2020 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” przeprowadzono 2 kontrole wspólnie z pracownikiem Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie Oddział w Olecku oraz 1 kontrolę z pracownikami Delegatury Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Giżycku producentów pierwotnych żywności pochodzenia roślinnego na terenie powiatu oleckiego. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

6. Jakość żywienia w wybranych zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

Ocenę sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego przeprowadzano metodą jakościowej i ilościowej oceny teoretycznej jadłospisów w oparciu o zasady racjonalnego żywienia i zasady prawidłowości układania jadłospisów oraz kierując się zalecanymi normami żywienia dla populacji polskiej. Ponadto żywienie dzieci i młodzieży w placówkach systemu oświaty oceniano na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia dzieci i młodzieży w tych jednostkach (tzw. rozporządzenia „sklepikowego”). W 2025 r. przeprowadzono analizę 17 jadłospisów, z czego 7 dotyczyło stołówek na koloniach, półkoloniach, obozach i zimowiskach. W skontrolowanych obiektach nie odnotowano zastrzeżeń w zakresie sposobu żywienia. Jakość żywienia utrzymuje się na zadowalającym poziomie.

7. Wnioski konsumentów o podjęcie działań

W 2025 r. do Sekcji HŻ PSSE w Olecku wpłynęło 7 wniosków złożonych przez konsumentów, z czego 6 dotyczyło niewłaściwej jakości środków spożywczych oraz 1 - stanu higieniczno-sanitarnego zakładu. Ze wszystkich wniosków, które wpłynęły, dwa zostały potwierdzone. W wyniku stwierdzenia nieprawidłowości ukarano osobę winną grzywną w drodze mandatu karnego na sumę 500 zł. Sygnały pochodzące od konsumentów są każdorazowo rozpatrywane i skutkują natychmiastowym podjęciem działań wyjaśniających, a w sytuacjach tego wymagających także represyjnych.

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Do zadań Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej należy między innymi organizowanie, prowadzenie, koordynowanie i nadzorowanie działalności edukacyjnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań. Jesteśmy świadomi tego, że jedynie wyedukowani, przeświadczeni o własnej sprawczości ludzie mogą zapobiegać swym zachorowaniom.

Edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w roku 2025 prowadziliśmy wielotorowo, spotykając się z dziećmi i młodzieżą na zajęciach w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz w trakcie zorganizowanego wypoczynku letniego i zimowego, występując podczas zebrań z rodzicami w przedszkolach i szkołach, pracując na stoiskach edukacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olecku w trakcie lokalnych wydarzeń, czy organizując konferencje dot. aktualnych zagadnień i problemów zdrowotnych dot. nie tylko dzieci i młodzieży, lecz również osób dorosłych.

Poniżej przedstawiamy niektóre z naszych działań:

Projekt edukacyjny #MłodziŚwiadomi

W odpowiedzi na aktualne krajowe niepokojące statystyki epidemiologiczne dotyczące chorób przenoszonych drogą płciową w stolicy województwa warmińsko-mazurskiego powstał projekt dedykowany uczniom klas III-V szkół ponadpodstawowych. Jego celem jest przekazanie młodzieży informacji na temat różnych chorób przenoszonych drogą płciową, między innymi chlamydiozy, rzeżączki, kiły oraz podkreślenie wagi problemu i potencjalnych długoterminowych skutków zdrowotnych nieleczonych infekcji.

W okresie styczeń – marzec 2025 r. w trakcie 28 godzin lekcyjnych, przeprowadzono edukację 229 uczniów z 17 klas szkół ponadpodstawowych powiatu. Zajęcia spotkały się z dużym zainteresowaniem, co pozwala sądzić, że wiedza dotycząca zdrowia seksualnego człowieka oceniona została przez młodych ludzi jako ważna i potrzebna.

W ramach projektu dodatkowo przeprowadzono również 3 spotkania z pracownikami cywilnymi i mundurowymi Komendy Powiatowej Policji w Olecku oraz żołnierzami stacjonującymi w pobliżu Olecka, obejmując edukacją 78 osób.

Program profilaktyki zakażeń HIV, profilaktyka chorób przenoszonych drogą płciową

Wirus HIV znany jest nam od ponad 40 lat. Wczesne rozpoznanie zakażenia tym patogenem w praktyce oznacza skuteczne leczenie i długie życie w zdrowiu – do tak zwanej naturalnej śmierci. Według szacunków przynajmniej 50% osób o swoim zakażeniu dowiaduje się zbyt późno. Zdecydowana większość z nas kiedyś prowadziła lub aktualnie prowadzi życie seksualne. Pomimo tego jedynie niewielki odsetek społeczeństwa kiedykolwiek wykonało test w kierunku HIV, który najczęściej rozprzestrzenia się właśnie poprzez kontakty seksualne.

W ramach programu upowszechniamy wiedzę między innymi na temat zapobiegania zakażeniu, dróg przenoszenia HIV, a także o możliwościach testowania. W roku 2025 informacje te przekazaliśmy podczas 22 spotkań z młodzieżą i dorosłymi, łącznie edukacją obejmując 432 osoby.

Zorganizowaliśmy również XXII Konkurs wiedzy o HIV/AIDS „Nie daj szansy AIDS” dotyczący HIV oraz innych patogenów przenoszonych przez kontakty seksualne. Finał rywalizacji, który miał miejsce 1 grudnia, w Światowy Dzień AIDS, odbył się tradycyjnie w siedzibie współorganizatora konkursu - Szkoły Podstawowej Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. ks. Jana Twardowskiego w Olecku. Wzięli w nim udział uczniowie z 9 szkół podstawowych powiatu, którzy zmierzali się z testem wiedzy. Wyniki zmagania prezentują się następująco:

- miejsce I otrzymała Gabriela Jurewicz ze Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Sokółkach,
 - miejsce II – Antonina Wysocka ze Szkoły Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. ks. Jana Twardowskiego w Olecku,
 - miejsce III – Milena Sinkiewicz ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. Henryka Sienkiewicza w Olecku.
- Ponadto wyróżnienia otrzymali uczniowie ze szkoły podstawowej nr 1, 3 i 4 w Olecku oraz ze szkół w Babkach Oleckich i Sokółkach.

Nagrodzenie uczestników rywalizacji możliwe było dzięki fundatorom: Starostwu Powiatowemu w Olecku, Urzędowi Miejskiemu w Olecku, Urzędowi Gminy Kowale Oleckie oraz Urzędowi Gminy w Wieliczkach.

Ponadto w ramach realizacji programu prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz zamieszczano informacje na stronie internetowej PSSE w Olecku na Facebooku.

Trzymaj Formę!

Polska znajduje się w niechlubnej czołówce krajów europejskich pod względem ilości dzieci z nadwagą, otyłością, cukrzycą oraz nadciśnieniem tętniczym. Jeśli nie będziemy podejmować wielowymiarowych działań na rzecz prozdrowotnego stylu życia zarówno wśród dzieci i młodzieży, jak i ich rodziców, to za kilkanaście lat możemy spodziewać się skutków takich jak zawały, udary czy miażdżyca u młodych dorosłych. Modele zdrowotne zaobserwowane oraz wpojone dzieciom i nastolatkom w domu rodzinnym utrwalają się na całe życie. Nieaktywny fizycznie rodzic będzie wychowywał równie nieaktywne fizycznie dzieci. Rodzic niepotrafiący dokonywać świadomych wyborów żywieniowych będzie nieprawidłowo jadł oraz karmił swoje dziecko.

W roku szkolnym 2024/2025 siedem szkół podstawowych powiatu zaangażowało się w realizację programu „Trzymaj Formę!”, obejmując edukacją 588 uczniów klas V-VIII i 238 rodziców.

Placówki wspomagano spotykając się z dziećmi i młodzieżą oraz ich rodzicami. Podczas 3 zajęć z uczniami między innymi ćwiczyli praktyczne umiejętności: odpowiednie rozmieszczanie produktów spożywczych w lodówce, czy szacowanie w diecie tego, czego powinno być mniej, więcej oraz jak na co dzień zastępować produkty mniej wartościowe.

Ponadto utrzymywano kontakt ze szkołami realizującymi program, przeprowadzono dystrybucję materiałów oświatowo-zdrowotnych, szkolenie inauguracyjne XVIII edycję programu, zamieszczano na stronach internetowych PSSE w Olecku informacje, przeprowadzono ocenę realizacji programu w szkołach.

Profilaktyka tytoniowa

W roku 2025 podejmowaliśmy działania, mające na celu budowanie rzetelnej wiedzy na temat zagrożeń związanych z używaniem tradycyjnych i współczesnych wyrobów tytoniowych oraz nikotynowych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Podczas nich zwracaliśmy uwagę na to, że reklamy nowatorskich wyrobów kierowane są również do osób niepełnoletnich. Nowoczesne, pięknie pachnące i atrakcyjne wizualnie robią wrażenie nieszkodliwych, zachęcając do używania.

Wiedzę przekazywaliśmy między innymi podczas 2 spotkań z rodzicami w przedszkolach oraz z uczniami oleckiej szkoły ponadpodstawowej na lekcjach, rozmawiając z nimi w budynku szkoły na stoisku informacyjno-edukacyjnym oraz kierując do chętnych konkurs wiedzy. To był czas obalania mitów i błędnych przekonań.

Uczniów szkół podstawowych natomiast zachęciliśmy do udziału w XVII Powiatowym Quizie Wiedzy o Tytoniu. Musieli dobrze odpowiedzieć na wszystkie pytania, ale również mieć trochę szczęścia w losowaniu nagród. Zadaliliśmy im 10 pytań, na które mieli udzielić odpowiedzi, korzystając z dostępnych źródeł informacji. Do naszej stacji wpłynęły 143 prace z 10 szkół powiatu oleckiego, z czego 33 zawierały 100% poprawnych odpowiedzi. Wśród nich rozlosowaliśmy 3 nagrody główne, ufundowane przez Starostwo Powiatowe w Olecku, Urząd Gminy w Wieliczkach i Urząd

Gminy Kowale Oleckie, które trafiły do:

- Dawida Juskiewicza z klasy 7 Szkoły Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. ks. Jana Twardowskiego w Olecku,
- Kai Rudzińskiej z klasy 7 Szkoły Podstawowej w Babkach Oleckich,
- Pauliny Oćwiei z klasy 8 Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Sokółkach.

Ponadto utrzymywano kontakt ze szkołami, prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo-zdrowotnych i zamieszczano na stronach internetowych PSSE w Olecku informacje.

Promocja szczepień ochronnych

Od lat obserwujemy spadek zaufania do szczepień ochronnych. Problem ten nieustannie pogłębia się, powodując spadek odporności populacyjnej. Powodów tej sytuacji jest wiele. Wydaje się, że najpoważniejsze z nich to braki w edukacji, nieumiejętność weryfikowania informacji czy powszechna obecność w przestrzeni medialnej pseudonaukowych doniesień. Na strachu, obawach i niewiedzy związanej z tematem szczepień korzystają osoby działające wbrew wiedzy medycznej.

Trend ten widoczny jest również w niewystarczającym korzystaniu przez rodziców z bezpłatnego programu szczepień przeciw HPV dla dzieci i młodzieży między 9-14 rokiem życia. Wirus brodawczaka ludzkiego odpowiada u kobiet za zmiany przednowotworowe oraz zachorowania na raka szyjki macicy, sromu, pochwy, u mężczyzn - raka prącia, u obu płci za raka gardła, krtani i odbytnicy oraz brodawki narządów płciowych. Szczepionka przeciw HPV istnieje już od prawie 20 lat, a w programach szczepień realizowanych w ponad 100 krajach podano już kilkaset milionów dawek szczepionek przeciwko temu wirusowi.

W roku 2025 wiedzę na temat wirusa brodawczaka ludzkiego przekazaliśmy podczas 19 spotkań z młodzieżą oraz 4 z dorosłymi, łącznie zachęcając do działań profilaktycznych, w tym szczepienia 602 osoby.

Ponadto różne aspekty szczepień ochronnych tłumaczyliśmy na stronie internetowej powiatowej stacji na Facebooku, zachęciliśmy do przyjmowania szczepień ochronnych (obowiązkowych i zalecanych) podczas zebrań z rodzicami w przedszkolach i szkołach oraz dystrybuowaliśmy materiały edukacyjne.

Światowy Dzień Zdrowia

80-lecie służb sanitarnych w powiecie

7 kwietnia 2025 roku obchodziliśmy edukacyjnie, organizując konferencję pt. „Wczoraj i dziś – wielkie zmiany, nadal poważne wyzwania” z okazji 80-lecia służb sanitarnych w powiecie. Nasze spotkanie skierowaliśmy do przedstawicieli podmiotów medycznych oraz instytucji zajmujących się szeroko pojętym zdrowiem dzieci i młodzieży, przedsiębiorców powiatu oleckiego, a także naszych partnerów w edukacji zdrowotnej. Na zaproszenie odpowiedziały 84 osoby.

Nasz prelegent, prof. dr hab. n. med. Paweł Knapp, opowiedział o tym, że możemy wiele zrobić zanim dotknie nas nowotwór. Przejmujące wystąpienie przypominające o tym, że rak dotyka i młodych (nastolatki i dwudziestolatki również) i starszych pozostawiło nas z myślą, że nowotworom warto zapobiegać. Nikt z nas przecież nie chce być pacjentem. Mamy dostępną szczepionkę przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) - profesor podkreślił wagę również i tej profilaktyki przeciw HPV.

Kolejna prelegentka, Maria Skibicka przypomniała o tym, że możemy prowadzić programy polityki zdrowotnej skierowane do pracowników w swoich firmach, a także te dedykowane mieszkańcom gminy czy powiatu. Ta prawda zupełnie się nie starzeje: zdrowy pracownik, to pracujący (dobrze) pracownik. Zdrowa kobieta czy mężczyzna, zdrowe dzieci to zdrowe związki i rodziny.

Profilaktyka używania substancji psychoaktywnych

Celem działań profilaktycznych jest podnoszenie poziomu wiedzy dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych na temat zagrożeń, jakie wiążą się z używaniem substancji psychoaktywnych, takich jak alkohol i narkotyki, w tym tzw. dopalacze oraz marihuana. Spotkania edukacyjne są dobrym czasem do przywoływania faktów i kontekstu kulturowego kraju, w którym od wieków przede wszystkim alkohol towarzyszy ludziom na co dzień. Dlatego tak ważne jest edukowanie społeczeństwa na temat szkód, jakie powstają w momencie jego używania, a nie tylko uzależnienia. Normalizacja picia, wysoka akceptacja używania, powszechny widok m. in. w sklepach spożywczych, są elementami składowymi problemu społecznego, zdrowotnego i obciążenia finansowego kraju.

Wiedzę na temat substancji oraz konstruktywnego radzenia sobie z emocjami przekazano podczas 5 spotkań ze 126 uczniami.

W październiku ubiegłego roku zorganizowano również konferencję pt. „O tym jak [nie] wiedza wpływa na życie, o tym jak dobre narzędzia sprzyjają budowaniu mocy”. Stała się ona 5. z kolei spotkaniem, adresowanym do rodziców i każdego, kto interesuje się prywatnie bądź zawodowo zdrowiem i bezpieczeństwem dzieci i młodzieży oraz własnym rozwojem osobistym. Gościliśmy na niej 165 osób z województwa warmińsko-mazurskiego i podlaskiego.

Jak zwykle z dużą uwagą pochylił się nad doбором prelegentów tak, aby nasi słuchacze mieli możliwość dobrze i wartościowo spędzić czas w oleckim kinie.

Przejmująco i dosadnie o życiu dziecka w rodzinie, w której rodzic nadużywa alkoholu lub jest uzależniony, opowiedział Marek Sekielski. Usłyszeliśmy o konsekwencjach, które nie znikają magicznie po wejściu dziecka w dorosły wiek, a także o obarczaniu dziecka ciężarem, którego nigdy nie powinno nieść. Ta część spotkania pokazała, jak flaszka rodzica niszczy rodzinę oraz czym jest współuzależnienie - ogromny i niezaopiekowany obszar w naszym, tradycyjnie ociekającym alkoholem, kraju.

Być może naturalnie lżejszą, łatwiejszą w odbiorze dla naszych uczestników spotkania stała się część druga, którą rozpoczął Radosław Gruss z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie, pokazując nam jaką wartość daje wzbogacenie słów o obraz i jak inspekcja sanitarna województwa warmińsko-mazurskiego korzysta również z narzędzi wizualnych.

Ostatnie wystąpienie, pełne energii i uśmiechu należało do Anety Czarnieckiej vel Obrazownik. Każdy z naszych gości miał możliwość sprawdzenia swoich własnych możliwości rysowniczych. To był ten czas, kiedy na twarzach zgromadzonych widzieliśmy zaskoczenie własnymi rysunkami.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku podejmowała również inne działania w ramach realizacji programów edukacyjnych:

1. „Czyste powietrze wokół nas”,
2. „Bieg po zdrowie”,
3. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”,
4. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”,
5. „Wybierz życie – pierwszy krok”,
6. „Znamię! Znam je?”,
7. „Podstępne WZW”

oraz działań nieprogramowych:

8. Promocja zdrowego stylu życia, w tym aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania”,
9. akcja „Zdrowe wakacje”,
10. akcja „Zdrowe ferie”,
11. akcja „Moje dziecko idzie do szkoły”,
12. Upowszechnianie wiedzy nt. racjonalnego stosowania antybiotyków,
13. Upowszechnianie wiedzy nt. właściwej higieny rąk jako profilaktyki chorób zakaźnych,
14. Profilaktyka chorób zakaźnych (m.in. covid-19, grypa, wszawica),
15. Profilaktyka chorób nowotworowych,
16. Profilaktyka chorób odkleszczowych,

W roku 2025 zorganizowano również stoiska informacyjno-edukacyjne, na których pracownicy PSSE w Olecku rozdawali materiały edukacyjne, udzielali porad na temat zdrowego stylu życia, przeprowadzali pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu, zachęcali do podjęcia działań na rzecz zaprzestania palenia, proponowali ćwiczenia z alkohogłami imitującymi stan upośledzenia zmysłów po spożyciu alkoholu, instruowali o prawidłowej technice usuwania kleszcza z użyciem imitacji ludzkiej skóry za pomocą jednego z wielu dostępnych na rynku przyrządów do usuwania kleszcza, mówili o budowie aparatu gębowego kleszcza, zachęcali dzieci i rodziców do układania wielkoformatowych puzzli promujących zdrowy styl życia, wraz z dziećmi zastanawiali się nad wyborem produktów żywnościowych na własny talerz.

Stoisko informacyjno-edukacyjne podczas obchodów Dnia Ziemi 25.04.2025 r.

Stoiska informacyjno-edukacyjne podczas Oleckiego Dnia Zdrowia 25.05.2025 r. oraz festynu rodzinnego zorganizowanego przez Szkołę Podstawową im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gąskach 30.05.2025 r.

Stoisko informacyjno-edukacyjne podczas powiatowego festynu rodzinnego „Zdrowa rodzina – szczęśliwa rodzina” 15.06.2025 r.

Stoisko informacyjno-edukacyjne podczas Regionalnego Święta Plonów – Święta Kukurydzy w Wieliczkach 20.09.2025 r.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

1.1. Uczestniczenie w opracowaniu i uzgadnianiu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich zmian oraz planów ogólnych

W 2025 roku pozytywnie zaopiniowano 5 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 1 projekt planu ogólnego (opinii negatywnych nie było):

- 1) Projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Kowale Oleckie, do którego sporządzenia przystąpiono stosownie do Uchwały Nr RG.0007.66.2025 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 19 marca 2025 r.
- 2) Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Park w Olecku, do którego sporządzenia przystąpiono stosownie do Uchwały Nr BRM.0007.46.2021 Rady Miejskiej w Olecku z dnia 23 czerwca 2022 r.
- 3) Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Moźne oraz terenu Dworku Mazurskiego – etap 2, do którego sporządzenia przystąpiono stosownie do Uchwały Nr BRM.0007.104.2021 Rady Miejskiej w Olecku z dnia 30 września 2021 r. zmienionej uchwałami Nr BRM.0007.38.2022 z dnia 27 maja 2024 r., Nr BRM.0007.79.2024 z 25 września 2024 r., Nr BRM.0007.116.2024 z dnia 20 grudnia 2024 r., Nr BRM.0007.43.2025 z dnia 23 maja 2025 r.
- 4) Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Moźne oraz terenu Dworku Mazurskiego – etap 3, do którego sporządzenia przystąpiono stosownie do Uchwały Nr BRM.0007.104.2021 Rady Miejskiej w Olecku z dnia 30 września 2021 r. i uchwał zmieniających ww. uchwałę.
- 5) Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego przy ul. Aleja Zwycięstwa i ul. Kościuszki w Olecku, do którego sporządzenia przystąpiono stosownie do Uchwały Nr BRM.0007.59.2024 Rady Miejskiej w Olecku z dnia 31 sierpnia 2023 r. – opinia pozytywna z zastrzeżeniem: w przypadku potwierdzonego nadmiernego poziomu hałasu na terenie oznaczonym symbolem 1MW dla nowej zabudowy mieszkaniowej, należy podjąć działania zmierzające do ograniczenia hałasu do poziomów przyjętych w planie miejscowym. Nowa zabudowa mieszkaniowa na terenie 1MW powinna być zlokalizowana poza strefą nadmiernego hałasu.
- 6) Projekt planu ogólnego, tj. Projekt Planu Ogólnego Gminy Olecko, do którego sporządzenia przystąpiono stosownie do Uchwały Nr BRM.0007.1.2024 Rady Miejskiej w Olecku z dnia 23 lutego 2024 r. - opinia pozytywna z zastrzeżeniem: w przypadku potwierdzenia przekroczeń standardów jakości powietrza na planowanych terenach przeznaczonych na pobyt ludzi (OUZ), w szczególności na terenach mieszkaniowych w sąsiedztwie nw. stref, należy wdrożyć rozwiązania organizacyjne i/lub techniczne zmierzające do zapewnienia dotrzymania standardów jakości powietrza poza terenem produkcyjnym (strefa gospodarcza i infrastrukturalna oraz produkcji rolnej) lub terenem górniczym (strefa górnictwa).

Wydane opinie sanitarne były pozytywne z ewentualnym zastrzeżeniem sformułowanym w celu zapewnienia ochrony zdrowia ludzi. Dokumentacja uwzględniła ustalenia prognozy oddziaływania na środowisko, której zakres był uzgodniony z PPIS w Olecku.

1.2. Uzgadnianie projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego

W roku 2025 uzgodniono w formie postanowień 46 spraw, łącznie decyzje o warunkach zabudowy (WZ) oraz o lokalizacji inwestycji celu publicznego (LICP), w tym 13 LICP (łącznie wpłynęło 725 spraw w zakresie decyzji WZ i LICP - różnica to tzw. „milczące zgody”). Postanowienia PPIS w Olecku związane z warunkami zabudowy obejmowały mało istotne przedsięwzięcia, przede wszystkim budynki mieszkalne jednorodzinne, budynki rekreacji indywidualnej.

Podsumowując liczba uzgodnień dotyczących warunków zabudowy (WZ) lub lokalizacji inwestycji celu publicznego (LICP) to 725, w tym 679 tzw. milczących zgód”.

W zakresie lokalizacji inwestycji celu publicznego PPIS w Olecku uzgadniał decyzje dotyczące przede wszystkim sieci: elektroenergetycznych, gazowych, sanitarnych, ciepłowniczych. Na uwagę zasługuje

inwestycja polegająca na modernizacji stacji uzdatniania wody (SUW) na terenie działek ewid. nr 181/21, 200, 177 i 175/18 w obrębie geod. Stożne, gm. Kowale Oleckie. Stanowisk negatywnych nie było.

Wydane postanowienia były pozytywne, ewentualnie z zastrzeżeniami sformułowanymi celem zapewnienia ochrony zdrowia ludzi. Realizacja inwestycji związanych z uzgadnianymi warunkami zabudowy nie ma znaczenia dla powiatu, natomiast realizacja inwestycji związanych z wodociągami i kanalizacją oraz SUW przyczyni się do poprawy stanu sanitarnego powiatu.

1.3. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko

W 2025 roku określono 3 zakresy i stopnie szczegółowości informacji w prognozie oddziaływania na środowisko do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich zmian:

1) Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części działek o numerach ewidencyjnych 45 obręb geod. Rogówko i 116 obr. geod. Stożne oraz o nr ewid. 175/9 obr. geod. Stożne, gm. Kowale Oleckie stosownie do uchwały Rady Gminy Kowale Oleckie numer RG.0007.91.2025 z dnia 22 lipca 2025 r., z uwagą: należy omówić zagadnienia dotyczące wpływu na istniejącą w sąsiedztwie obszaru objętego planem zabudowę mieszkaniową na działce nr geod. 116 i 79/1.

2) Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Kowale Oleckie stosownie do uchwały Rady Gminy Kowale Oleckie numer RG.0007.66.2025 z dnia 19 marca 2025 r., z uwagą: należy omówić zagadnienia dotyczące uzbrojenia terenu objętego opracowaniem w instalację wodociągową zaopatrującą w wodę, oraz kanalizacyjną, odprowadzającą ścieki (bytowo-gospodarcze, deszczowe), tzn. odnieść się do zaopatrzenia w wodę pitną i gospodarki ściekami na terenie opracowania.

3) Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do sporządzenia planu ogólnego gminy Świątajno stosownie do uchwały Rady Gminy Świątajno z dnia 20 czerwca 2024 r. z następującymi uwagami:

- w przypadku nowej zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi należy omówić zagadnienia dotyczące uzbrojenia terenu objętego opracowaniem w instalację wodociągową zaopatrującą w wodę oraz kanalizacyjną, odprowadzającą ścieki (bytowo-gospodarcze, deszczowe), tzn. odnieść się do zaopatrzenia w wodę pitną i gospodarki ściekami na terenie opracowania;
- scharakteryzować sąsiedztwo terenu opracowania i jego potencjalny wpływ na przedmiot planu lub wykluczyć takie oddziaływanie;
- zachować właściwą separację przestrzenną terenów (stref) mogących negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzi (np. hałas, odory, zanieczyszczenie powietrza i inne np. strefa cmentarzy) w stosunku do terenów zabudowy mieszkaniowej.

Realizacja projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, po uwzględnieniu warunków (uwag zawartych w ww. stanowiskach PPIS), nie wpłynie negatywnie na stan sanitarno-higieniczny powiatu. Warunki te dotyczyły m. in. zagadnień zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków bytowych i ewentualnego oddziaływania terenów sąsiednich na teren opracowania na etapie prognozy oddziaływania na środowisko, separacji przestrzennej.

1.4. Uzgodnienie dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

W 2025 roku PPIS w Olecku nie zajmował stanowiska w tej sprawie (brak wniosków).

2. Uczestnictwo w postępowaniu w sprawie uzgadniania warunków przeprowadzenia działań naprawczych w odniesieniu do oceny występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi na danym terenie – w odniesieniu do szkody w środowisku (ujęcia wody, kąpieliska), opiniowanie projektów planów remediacji oraz warunków przeprowadzania działań naprawczych w środowisku

W roku 2025 nie uczestniczono w takich działaniach (brak wniosków).

3. Uczestnictwo w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko – opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i ewentualne określenie zakresu raportu

W 2025 roku zajęto 17 stanowisk, w tym 16 stanowisk stwierdzało brak potrzeby przeprowadzenia oceny o oddziaływaniu na środowisko (analizowane przedsięwzięcia to np. niewielkie elektrownie słoneczne, skupiska budynków mieszkalnych, zalesienia) oraz 1 stanowisko stwierdzające potrzebę oceny oddziaływania na środowisko i określające zakres raportu dla przedsięwzięcia pod nazwą: „Budowa farmy fotowoltaicznej PV Olecko – Jaśki o mocy do 150 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną z możliwością budowy w etapach” zlokalizowanej w obrębie Jaśki, gmina Olecko na działkach o nr ewid. 181/43, 181/52, 202/3, 202/6, 202/8, 245, 246/3, 248/3, 181/54, 59/1, 60 (działki inwestycyjne) oraz nr ewid. 204/2, 205/1, 203/3, 203/1, 61 (działki techniczne połączeń kablowych), gdzie w raporcie należało uwzględnić uwagi:

- sprawdzić dotrzymanie dopuszczalnych poziomów hałasu pory dnia i nocy na granicy terenów chronionych akustycznie w sąsiedztwie;
- przedstawić w raporcie analizę alternatywnego wariantu tego przedsięwzięcia w zakresie jak dla wariantu preferowanego przez Inwestora wraz z porównaniem i uzasadnieniem wyboru wariantu realizacyjnego;
- uwzględnić w analizie zawartej w raporcie oddziaływanie skumulowane przedmiotowej inwestycji oraz istniejących w sąsiedztwie instalacji elektrowni słonecznych.

W opinii PPIS realizacja wielu inwestycji z zakresu OZE korzystnie wpłynie na stan środowiska w porównaniu do produkcji prądu z konwencjonalnych źródeł energii. Ww. inwestycje nie wymagają w opinii PPIS w Olecku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko z uwagi nie niezbyt dużą moc i lokalizację. W opiniach PPIS w Olecku znalazły się uwagi o konieczności oddalenia źródeł hałasu – transformatorów i inwerterów od zabudowy mieszkaniowej. Oddziaływanie przedsięwzięcia, dla którego stwierdzono konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko powinno być określone w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Opiniowane przedsięwzięcia nie mają istotnego znaczenia dla stanu sanitarno-higienicznego powiatu.

4. Uczestnictwo w postępowaniu w sprawie oddziaływania na środowisko – opinia określająca warunki realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji środowiskowej

W 2025 roku PPIS w Olecku zajął 4 stanowiska w zakresie warunków realizacji przedsięwzięć:

1) Podtrzymanie stanowiska dotyczącego opinii o przedsięwzięciu polegającym na rozbudowie gospodarstwa w Giżach, gm. Olecko, w którym prowadzony jest chów trzody chlewnej, a także dostosowaniu konstrukcji i wyposażenia istniejących budynków inwentarskich oraz infrastruktury zaplecza do chowu świń w cyklu zamkniętym, kończącym się na odchowie warchlaków, zlokalizowanym w Giżach na działkach o nr ewid. 183/34, 183/39, 183/41, 183/42, 183/44, 183/47, 183/49 w obrębie Dobki, gm. Olecko. Po rozbudowie gospodarstwa przewidziano 1418,81 DJP (wcześniej 285,29 DJP).

2) Przedsięwzięcie polegające na rozbudowie gospodarstwa w Giżach, gm. Olecko, w którym prowadzony jest chów trzody chlewnej, a także dostosowaniu konstrukcji i wyposażenia istniejących budynków inwentarskich oraz infrastruktury zaplecza do chowu świń w cyklu zamkniętym, kończącym się na odchowie warchlaków, zlokalizowanego w Giżach na działkach o nr ewid. 183/34, 183/39, 183/41, 183/42, 183/44, 183/47, 183/49 w obrębie Dobki, gm. Olecko – opinia pozytywna o warunkach realizacji z zastrzeżeniami:

- Prowadzić prace budowlane na etapie realizacji porą dzienną, tj. w godz. od 6.00 do 22.00.
- W przypadku potwierdzonych pomiarami przekroczeń dopuszczalnych norm zanieczyszczeń powietrza poza granicami terenu tej inwestycji, do którego inwestor ma tytuł prawny, oraz ponadnormatywnego hałasu na granicach działek chronionych akustycznie w sąsiedztwie, należy

zastosować rozwiązania poprawiające klimat akustyczny i aerosanitarny powietrza do wartości dopuszczalnych.

- Wykonać pas zieleni izolacyjnej wokół instalacji, w szczególności od strony zabudowy mieszkaniowej w kierunku północnym, składający się z drzew i krzewów.

Po rozbudowie gospodarstwa przewidziano 1418,81 DJP (wcześniej 285,29 DJP). Na terenie Gospodarstwa Rolnego w Giżach prowadzony będzie zamknięty cykl hodowlany świń w sześciu budynkach inwentarskich. Hodowla prowadzona będzie począwszy od przystąpienia do sztucznego rozrodu zwierząt, prowadzonego z wykorzystaniem własnego stada podstawowego, uzyskiwanego z wychowu prosiąt o najlepszych cechach genetycznych. Następnie odchowane warchlaki o docelowej wadze ok. 30 kg, sprzedawane będą kontrahentom, w celu kontynuacji chowu, tj. tuczu, prowadzonego w innych instalacjach hodowlanych. Mając na uwadze efektywne wykorzystanie struktury istniejącego gospodarstwa, prowadzący instalację w ramach przedsięwzięcia zamierza wybudować dwa dodatkowe budynki inwentarskie oznaczone symbolami D oraz F. Powierzchnia zabudowy istniejącego budynku E została powiększona. Biorąc pod uwagę planowaną do wdrożenia zmianę technologii chowu, w ramach której prowadzący instalację zrezygnuje z tuczu warchlaków, a także racjonalnie wykorzystywał będzie istniejącą zabudowę inwentarską, zmianie ulegnie dotychczasowy sposób użytkowania budynków inwentarskich oznaczonych symbolami B (obecna tuczarnia nr 2) i C (obecna tuczarnia nr 3), w których prowadzony jest obecnie tucz świń. Po zrealizowaniu przedsięwzięcia, w budynku B odbywać się będzie odchów loszek, natomiast w budynku C prowadzone będzie krycie loch produkcyjnych. Dotychczasowa funkcja budynku A (obecna chlewnia macior nr 3) zostanie utrzymana. W dalszym ciągu w ww. budynku prowadzony będzie chów macior/loch. Dążąc do ograniczenia oddziaływania złowonnego oraz akustycznego na zlokalizowaną w sąsiedztwie instalacji do chowu trzody chlewnej zabudowę mieszkalną wsi Giże inwestor, w ramach planowanych do zastosowania w koncepcji projektu przedsięwzięcia działań (wariant realizacyjny), podjął decyzję o zaprzestaniu prowadzenia chowu zwierząt (tuczu) w budynku tuczarni znajdującym się na terenie działki 183/41, oznaczonym obecnie Nr 1, w którym dotychczas prowadzony był tucz świń (w bliskim sąsiedztwie zabudowy wsi). Na cele magazynowania paszy do karmienia trzody chlewnej na terenie analizowanego Gospodarstwa, bezpośrednio przy każdym z budynków inwentarskich, znajdować się będzie instalacja do magazynowania paszy w postaci sypkiej. W ramach przedsięwzięcia planowane jest posadowienie dodatkowo 19 silosów magazynowych paszy. Wobec powyższego po realizacji planowanego przedsięwzięcia w skład instalacji do magazynowania paszy wchodzić będzie zespół 25 silosów magazynowych paszy, o sumarycznej pojemności wynoszącej ok. 269 m³. Załadunek ww. zbiorników odbywać się będzie z wykorzystaniem metody transportu mechanicznego. Każdy z istniejących budynków hodowlanych wchodzący w skład przedmiotowej instalacji do chowu trzody chlewnej, wyposażony został w instalację do magazynowania gnojowicy, powstającej podczas chowu. Zgodnie z założeniem inwestora projektowane budynki D, F oraz E również zostaną wyposażone w instalację do magazynowania gnojowicy, w postaci systemu kanałów gnojnych. W tym stanie rzeczy, po zrealizowaniu przedsięwzięcia, powstająca gnojowica magazynowana będzie w kanałach podrusztowych o łącznej pojemności ok. 8473 m³. Następnie poprzez podziemny system rurociągu, gnojowica sukcesywnie odprowadzana będzie z terenu gospodarstwa do zbiornika wstępnego na substraty płynne biogazowni rolniczej, należącej do ECO-PROGRES Sp. z o. o. z siedzibą w Etku. Współpraca pomiędzy inwestorem a Spółką ECO-PROGRES odbywa się na mocy pisemnej umowy.

3) Przedsięwzięcie pod nazwą: „Prowadzenie stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz punktu zbierania odpadów wraz z towarzyszącą infrastrukturą w miejscowości Świętajno”, zlokalizowanej na działce nr 78/5 w obrębie i gminie Świętajno - opinia pozytywna o warunkach realizacji z zastrzeżeniami:

- Prowadzić prace budowlane na etapie realizacji i ewentualnej likwidacji porą dzienną, tj. w godz. od 6.00 do 22.00.
- W przypadku potwierdzonych pomiarami przekroczeń dopuszczalnych norm zanieczyszczeń powietrza poza granicami terenu tej inwestycji, do którego inwestor ma tytuł prawny, oraz ponadnormatywnego hałasu na granicach działek chronionych akustycznie w sąsiedztwie, należy zastosować rozwiązania poprawiające klimat akustyczny i aerosanitarny powietrza do wartości dopuszczalnych.

- Wykonać pas zieleni izolacyjnej od strony zabudowy mieszkaniowej istniejącej i planowanej, w szczególności w kierunku zachodnim i północno-zachodnim, składający się z drzew i krzewów równoległe z realizacją inwestycji.

Planowana inwestycja obejmuje przekształcenie i dostosowanie istniejącego budynku oraz terenu działki pod realizację zakresu przedsięwzięcia, z uwzględnieniem sektorów stacji demontażu pojazdów.

Na terenie ww. przedsięwzięcia znajdować się będzie:

- istniejący budynek stacji demontażu zaadaptowany pod planowane przedsięwzięcie;
- wydzielone sektory w budynku oraz na terenie zgodnie z rozporządzeniem odnośnie stacji demontażu pojazdów, przekazujących pojazdy wycofane z eksploatacji, a także obsługi klientów skupu odpadów;
- wydzielone w budynku pomieszczenia socjalne dla pracowników;
- waga najazdowa o skali ważenia min. 3,5 Mg,
- system odprowadzania ścieków przemysłowych z hali demontażu oraz wód opadowych z otwartego placu do separatora substancji ropopochodnych z osadnikiem oraz szczelnym zbiornikiem.

Teren inwestycji będzie ogrodzony i monitorowany, a także zostanie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Na analizowanym terenie wcześniej działała stacja demontażu pojazdów.

4) Przedsięwzięcie pod nazwą: „Zakład Technologiczny Mściszewo”, którego celem jest produkcja amoniaku, zlokalizowanego na działce o numerze ewidencyjnym 118/11 w obrębie geodezyjnym 0023 Wężewo w gminie Kowale Oleckie - opinia pozytywna o warunkach realizacji z zastrzeżeniami:

- Prace budowlane na etapie realizacji i likwidacji przedsięwzięcia, mogące doprowadzić do przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na sąsiednich terenach zabudowy mieszkaniowej, prowadzić porą dzienną tj. w godz. od 6:00 do 22:00.
- Rzeczywista lokalizacja źródeł hałasu nie powinna odbiegać od przedstawionych lokalizacji w analizie akustycznej tej inwestycji za wyjątkiem zmian polegających na poprawie klimatu akustycznego. Ewentualne zmiany tych lokalizacji i ich rozwiązań technicznych nie mogą powodować pogorszenia stanu ochrony akustycznej terenów z zabudową mieszkaniową w stosunku do przedłożonej analizy akustycznej tego przedsięwzięcia.
- Zastosowane rozwiązania techniczne i technologiczne odpowiadające za jakość powietrza poza granicami zakładu nie powinny powodować większych emisji od uwzględnionych w raporcie o oddziaływaniu tego przedsięwzięcia na środowisko.
- Na etapie realizacji tej inwestycji i jej likwidacji ograniczyć jednoczesną pracę kilku maszyn budowlanych, wykorzystywać maszyny i sprzęt będące w dobrym stanie technicznym oraz planować wszelkie uciążliwe akustycznie prace w sposób maksymalnie ograniczający emisję hałasu.
- PPIS w Olecku zaleca wykonanie analizy porealizacyjnej tego przedsięwzięcia dotyczącej hałasu w analizowanym punkcie obserwacji na granicy terenu z zabudową mieszkaniową, celem weryfikacji wyników modelu matematycznego i sprawdzenia dotrzymania standardów ochrony akustycznej na granicach terenów chronionych akustycznie z uwagi na odległość do istniejącej zabudowy mieszkaniowej i oddziaływanie skumulowane oraz niepewność modelu matematycznego. Analiza ta powinna być przeprowadzona w najbardziej niekorzystnych warunkach – przy największych emisjach hałasu z zakładu i towarzyszących instalacji OZE powiązanych technologicznie oraz w najbardziej niekorzystnych warunkach jego propagacji – zimą w porze dnia i nocy.
- W przypadku potwierdzonych pomiarami przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na granicach terenów chronionych akustycznie podjąć działania obniżające hałas do poziomu dopuszczalnego.
- W przypadku potwierdzonych pomiarami przekroczeń standardów jakości powietrza poza terenem tego zakładu podjąć działania zapewniające dotrzymanie dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń, ewentualnie dotrzymanie dopuszczalnej częstości ich przekroczeń.
- Wykonać pasy zieleni izolacyjnej (drzewa i krzewy zimą zielone) przy granicach inwestycji, w szczególności w kierunku najbliższej zabudowy mieszkaniowej, w czasie realizacji inwestycji.

Wariant wybrany do realizacji stanowi podstawowy scenariusz realizacyjny inwestycji polegającej na budowie instalacji do produkcji zielonego amoniaku. Przyjęte rozwiązanie projektowe opiera się na technologii syntezy amoniaku z wodoru wytwarzanego w procesie elektrolizy oraz z azotu

pozyskiwanego z powietrza atmosferycznego. Całość zasilania systemu przewiduje wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE), przy jednoczesnym braku przyłączenia do sieci elektroenergetycznej (układ wyspowy – off- grid). Planowana instalacja zaprojektowana została w oparciu o modułową strukturę technologiczną, umożliwiającą etapową rozbudowę oraz dostosowanie do zmiennych warunków ekonomicznych i przestrzennych. Główne moduły technologiczne obejmują:

- moduł elektrolizy, złożony z elektrolizerów PEM oraz alkalicznych AEL, systemu uzdatniania wody (RO+CCRO), oczyszczania wodoru, jego magazynowania oraz zabezpieczeń przeciwwybuchowych;
- moduł separacji azotu z powietrza atmosferycznego, z możliwością zastosowania technologii PSA lub kriogenicznej (ASU), w zależności od finalnego projektu wykonawczego;
- moduł syntezy amoniaku realizujący klasyczny proces Habera-Boscha, w którym wodór i azot poddawane są reakcji egzotermicznej w obecności katalizatora żelazowego, w warunkach podwyższonego ciśnienia i temperatury;
- moduł magazynowania i dystrybucji produktu, obejmujący kriogeniczne lub ciśnieniowe zbiorniki magazynowe, instalacje załadunkowe oraz układy ochrony przed emisją amoniaku i wodoru;
- infrastrukturę ogólnotechniczną, w tym systemy AKPiA, układy bezpieczeństwa technologicznego (NH₃ i H₂), instalacje PPOŻ, układy drenażu, kanalizacji, oczyszczania wody, zbiorniki retencyjne, wieże chłodnicze oraz systemy zarządzania procesem (DCS/SCADA).

Zaopatrzenie w wodę zapewnione zostanie poprzez jedno z dwóch rozważanych źródeł: przyłączy do sieci wodociągowej lub własne ujęcie wód podziemnych (ujęcie studzienne), a uzdatnianie prowadzone będzie w stacji wyposażonej w system odwróconej osmozy i krystalizacji. Przewiduje się także zbiornik wody czystej, zabezpieczający ciągłość pracy instalacji i wspierający systemy przeciwpożarowe.

Proces technologiczny zaplanowano jako bezemisyjny, z pełną recyrkulacją gazów nieprzereagowanych oraz możliwością odzysku ciepła z reakcji syntezy. Emisje niezorganizowane ograniczone zostaną dzięki szczelnym instalacjom, systemom detekcji i neutralizacji, a w przypadku odgazów, przez system absorpcji końcowej. Wariant ten uwzględnia pełną automatyzację pracy instalacji, zastosowanie systemów cyberbezpieczeństwa, spełnienie wymogów dyrektyw BAT i ATEX oraz zgodność z obowiązującymi przepisami w zakresie ochrony środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa ludzi.

5. Wydanie opinii przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko (ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko)

W roku 2025 PPIS w Olecku nie zajmował stanowiska (brak wniosków).

6. Uzgadnianie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higieniczno-zdrowotnych

W 2025 roku PPIS w Olecku opiniował 1 dokumentację projektową, tj. projekt budowlany (projekt zagospodarowania terenu, projekt architektoniczno-budowlany, projekt techniczny w zakresie projektu technologicznego – branża sanitarna) budowy, przebudowy, rozbudowy stacji uzdatniania wody Niedźwiedzkie, położonej na działce o nr ewid. 213/1 w obrębie Niedźwiedzkie, gm. Wieliczki – opinia pozytywna bez zastrzeżeń.

7. Kontrole (wizytacje) obiektów w trakcie realizacji oraz wizje lokalne

W 2025 roku PPIS w Olecku nie przeprowadził wizji lokalnych (brak wniosków oraz takiej potrzeby), lecz przeprowadził 3 kontrole w trakcie realizacji inwestycji: budynek jednorodzinny przy ul. Ełckiej w Olecku oraz budynek jednorodzinny przy ul. Kościuszki w Olecku zgodnie z harmonogramem kontroli i dodatkowo budynek usługowy, położony również w rejonie ul. Kościuszki w Olecku. PPIS w Olecku nie wniósł uwag do kontrolowanych obiektów w trakcie realizacji.

8. Kontrole (wizytacje) obiektów - uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania, odbieranie obiektów budowlanych, lokali

Zajęto łącznie 7 stanowisk na podstawie przeprowadzonej kontroli, w tym 7 stanowisk dla obiektów wymagających decyzji o pozwoleniu na użytkowanie, stosownie do art. 56 ust. 1 ustawy Prawo budowlane, oraz 22 tzw. „milczące zgody”.

Ważniejsze z nich to:

- 1) Obiekt budowlany tzn. budynek handlowo-usługowy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, położony na działce o nr ewid. 473/1 przy ul. 11-go Listopada 60 w Olecku. Odebrano bez uwag i zastrzeżeń;
- 2) Obiekt budowlany, tzn. budynek handlowo-usługowy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, położony na działce o nr ewid. 231/6 przy ul. Sikorskiego 1A w Kowalch Oleckich. Odebrano bez uwag i zastrzeżeń;
- 3) Obiekt budowlany, tzn. budynek usługowo-handlowy, położony Lesk 41, 19-400 Olecko na działce o nr ewid. 738/34. Odebrano bez uwag i zastrzeżeń;
- 4) Obiekt budowlany, tzn. budynek świetlicy wiejskiej w miejscowości Dunajek położony na działce nr 244/2 gm. Świątajno. Odebrano bez uwag i zastrzeżeń.

Podsumowując liczba stanowisk w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektu budowlanego to 29, w tym 22 tzw. „milczących zgód”.

8a. Stosownie do art. 56 ust. 1a ustawy Prawo budowlane

PPIS w Olecku nie zajmował stanowiska.

9. Sprzeciw przeciwko uruchomieniu wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego obiektu budowlanego, w tym wobec dopuszczenia do użytkowania

W roku 2025 nie wydano takich opinii.

W zakresie spraw sanitarno-higienicznych zrealizowane i odbierane obiekty nie stanowią zagrożenia pod względem higieniczno-sanitarnym i zdrowotnym dla ludzi, nie wpłyną negatywnie na stan powiatu w tym zakresie. Kontrolowane obiekty zrealizowano zgodnie z dokumentacją projektową.

10. Wyrażenie zgody, odstępowania od warunków technicznych. Zastosowanie rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych

W roku 2025 PPIS w Olecku nie wyrażał zgody na odstępowania od warunków technicznych, stosowanie innych rozwiązań niż określone w przepisach (brak wniosków).

11. Wydanie opinii przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko (ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko)

W roku 2025 PPIS w Olecku nie zajmował stanowiska (brak wniosków).

12. Wpływ inwestycji uruchamianych w 2025 r. na stan sanitarno-higieniczny powiatu w kategoriach:

- 1) **Oczyszczalnie ścieków** – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.
- 2) **Wysypiska odpadów** – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.
- 3) **Sieci wodociągowe** – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.
- 4) **Sieci kanalizacyjne** – budowa kanalizacji deszczowej oraz zbiornika retencyjnego na osiedlu domów jednorodzinnych na działce nr 1472 w Olecku przy ul. Norwida. PPIS nie zajął stanowiska.
- 5) **Kotłownie miejskie** – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.
- 6) **Zakłady unieszkodliwiania odpadów** – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.
- 7) **Drogi** – zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie:
 - droga krajowa nr 65 na odcinku Olecko-Gąski w km 43+289 do km 49+150;
 - budowa obwodnicy miejscowości Gąski, droga gminna 141019N;
 - budowa obwodnicy miejscowości Gąski, na odcinku od km 0,000 do km 0+350 wraz ze skrzyżowaniem SK1 oraz drogą gminną DG-1 od km 0+000 do km 0+209,85;
 - droga powiatowa 1838N wraz z obiektem WD2 (wiadukt);

- rozbudowa drogi krajowej nr 65 na odcinku Kowale Oleckie do obwodnicy Olecka w zakresie przebudowy sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej;
- droga gminna 141017N wraz z obiektem WD-1 (wiadukt) od km 0+000 do km 0+530;
- droga gminna 141019N od km 0+060 do km 0+531,68;
- droga powiatowa 1838N wraz z obiektem WD-2 (wiadukt) od km 0+000 do km 0+509,18;
- rozbudowa drogi krajowej nr 65 od km 21+210 do km 35+031,37;
- droga gminna DG 141017N (Dg-2) wraz z obiektem WD-1 (wiadukt) od km 0+000 do km 0+530);
- rozbudowa skrzyżowania DK65 z drogą wojewódzką nr 655 na rondo w miejscowości Olecko.

PPIS w Olecku nie zajął stanowiska z uwagi na znikome znaczenie ww. inwestycji w zakresie sanitarno-zdrowotnym.

Inwestycje te nie mają wpływu na stan higieniczno-sanitarny powiatu, lecz poprawią bezpieczeństwo na drogach.

8) **Inwestycje z zakresu OZE** – zgłaszano:

- budowa i montaż paneli fotowoltaicznych do 5000 kW i niezbędnej infrastruktury w obrębie Jaśki, gm. Olecko (dwie takie instalacje).

PPIS nie zajął stanowiska z uwagi na niewielką moc i znaczenie tych instalacji. **Inwestycje te nie mają wpływu na stan higieniczno-sanitarny powiatu.**

9) **Fermy wielkopowierzchniowe** – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.

10) **Pozostałe przedsięwzięcia mogące znacząco oddziałujące na środowisko** – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.

11) **Podmioty wykonujące działalność leczniczą** – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.

12) **Zakłady nauki i wychowania** – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.

13) **Zakłady pracy o zatrudnieniu powyżej 10 osób** - nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie takich obiektów.

14) **Obiekty handlowe i usługowe.** - zgłoszono celem uzyskania zgody na użytkowanie takie obiekty, ważniejsze z nich to:

- budynek handlowo-usługowy „Dino” przy ul. 11 Listopada w Olecku (odebrano bez uwag i zastrzeżeń),
- budynek świetlicy wiejskiej w Dunajku, gm. Świętajno (odebrano bez uwag i zastrzeżeń).

Inwestycje te nie mają wpływu na stan higieniczno-sanitarny powiatu.

15) **Obiekty turystyczne i rekreacyjne** - budynek rekreacji indywidualnej w miejscowości Barany, gm. Świętajno.

Inwestycja ta nie ma wpływu na stan higieniczno-sanitarny powiatu.

16) **Inne obiekty użyteczności publicznej.**

- świetlica wiejska w miejscowości Cimochoy gm. Wieliczki;
- świetlica wiejska w miejscowości Dunajek gm. Świętajno.

Inwestycje te nie mają wpływu na stan higieniczno-sanitarny powiatu.

15. Istotne inwestycje dla poprawy stanu sanitarno-higienicznego powiatu, istotne dla lokalnej społeczności lub ważne z innych powodów

- **Uzgodnianie** przez PPIS w Olecku (warunków realizacji – uwarunkowania środowiskowe, projektów budowlanych) – PPIS w Olecku opiniował warunki realizacji przedsięwzięcia ważnego z uwagi na charakter produkcji i zagrożenia w przypadku poważnej awarii czy katastrofy: przedsięwzięcie pod nazwą: „Zakład Technologiczny Mściszewo”, którego celem jest produkcja amoniaku, zlokalizowany na działce o numerze ewidencyjnym 118/11 w obrębie geodezyjnym 0023 Wężewo w gminie Kowale Oleckie (opinia pozytywna z zastrzeżeniami).

- **Odbierane** przez PPIS w Olecku - nie odbierano takich obiektów.

16. Uwzględnienie w projekcie budowlanym w odbieranym obiekcie warunków realizacji wynikających z decyzji środowiskowej

W roku 2025 PPIS w Olecku nie uczestniczył w odbiorze takich inwestycji, ani nie opiniował takiej dokumentacji projektowej.

18. Liczba zajętych stanowisk w postaci tzw. „milczących zgód”

- w zakresie warunków zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego: 679,
- w zakresie dopuszczenia do użytkowania obiektów: 22,
- w innych obszarach brak „milczących zgód”.